

Nr. 08 // 2017

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

It-studerende kan selv [s.14]

Tema: Kvalitet i it-afdelingen [s.22-30]

De glemte sårbarheder i websites [s.18]

PROSA

Af Hanne Lykke
Jespersen
Næstformand
[hlj@prosa.dk]

Fakturaer erstatter faste jobs

Arbejdsgiverne omgår i stigende grad de ansattes rettigheder ved at insistere på vikariater og forskellige former for løst tilknyttet arbejdskraft i stedet for fast ansættelse. Derfor går PROSA nu ind i en konkret sag.

Gennem en årrække har der været en tendens til, at en stigende del af vores medlemmer ikke kan få faste jobs og således kun kan få arbejde på det, vi kalder prekære betingelser. Det drejer sig om vikarer, tidsbegrænset ansatte og forskellige former for løst tilknyttet ansættelse, hvor arbejdsgiver bare omgår den ansattes rettigheder ved at sige, at man kun kan få arbejdet, hvis det er på faktura i stedet for som ansat.

Det er et stort og voksende problem. Mange af vores medlemmer får den ene tidsbegrænsede ansættelse efter den anden. Vores erfaringer er, at vikarer reelt underbetales i forhold til fastansatte, selv om der i et EU-direktiv stilles krav om, at vilkårene skal være lige. Denne gruppe af "pseudoselvstændige" risikerer, at skattevæsenet alligevel mener, at de er lønmodtagere, så de ikke får den selvstændiges fordele, mens a-kassen mener, de er selvstændige, og dermed besværliggøres adgangen til dagpenge ved ledighed.

I forhold til (pseudo)selvstændiges situation er der en række forbedringer på vej. Vi ved allerede nu, at selvstændige fremover vil få bedre vilkår i dagpengesystemet. Folketinget har lavet et forlig, som sikrer, at dagpengesystemet på dette punkt bringes i bedre overensstemmelse med virkeligheden for ansættelsesformer. Forbedringerne vil formentlig træde i kraft omkring juli 2018. Vi vil arbejde videre for, at der også på andre områder sker en ligestilling, for eksempel at man får mulighed for at få dagpenge, når man er syg.

I tidsbegrænsede ansættelser er der mange, som bliver pålagt kunde- eller konkurrenceklausuler, så de har ringere mulighed for at søge fast arbejde. Det mener PROSA faktisk er strid med den gældende lovgivning. Vores opfattelse er, at man ikke kan pålægges hverken en kunde- eller konkurrenceklausul, når man er tidsbegrænset ansat. Vi har endnu ikke set en retssag, som har taget stilling til dette, men det skyldes, at arbejdsgiverne hver gang har bøjet sig og accepteret, at de ikke kan gøre klausulerne gældende.

I forhold til vikarer er EU's direktiv om ligebehandling af vikarer implementeret i Danmark sådan, at hvis der er en overenskomst, så gælder direktivet ikke. Det betyder, at mange it-folk arbejder som vikarer til lønninger, der ligger langt under kollegernes. Vi rejser derfor nu en konkret sag for at få medhold i, at en overenskomst, som ikke indeholder løn, ikke kan tilsidesætte direktivets krav om, at man ikke bliver betalt dårligere end kollegerne.

EU-Kommissionen er desuden i gang med et arbejde, der skal skabe ændringer i forbindelse med ansættelseskontrakter. Der lægges op til en bredere definition af, hvem der skal have en ansættelseskontrakt, således at pseudoselvstændige også skal have en ansættelseskontrakt. Der lægges op til, at man skal have kontrakten, før man begynder på arbejdet, og at man skal have kontrakten uden hensyn til antal arbejdstimer og ansættelsens længde. Der er tale om tidlige forarbejder på dette område, og der er langt til en endelig vedtagelse.

Så der sker noget på mange fronter. PROSA er involveret i mange aktiviteter – også med andre forbund – for at forbedre forholdene for disse grupper. Vi hører meget gerne fra dig, hvis du har erfaringer, forslag eller idéer at dele med os. Det er trods alt dig, der bedst ved, hvor skoen trykker.

Prosabladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, fax 33 91 90 44, prosabladet@prosa.dk **Redaktion:** **Ansvarshavende redaktør:** Kurt Westh Nielsen, kwn@prosa.dk **journalist** Stine Nysten, sny@prosa.dk **korrekturlæser** Lene Sekjær **grafiker** Claus Andersen, [Kindly](mailto:Kindly@prosa.dk) **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli måned **Næste gang:** 1. september **Læserbreve/debatindlæg deadline:** 11. august **Offentliggøres et indlæg,** vil det blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på prosa.dk/link/23 **Indlæg,** der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse **Synspunkt** på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen **Prosabladet** modtager gerne input og tips fra læserne på redaktion@prosa.dk **Redaktionsudvalg (redaktionsudvalg@prosa.dk):** **Formand:** Thomas Ziegler Larsen **Udvalgsmedlemmer:** Christian A. Christensen, Michael Harly, Niels Frølich, Martin Joakim Wielandt, Thomas Kølle, Tom Dalgaard Petersen **Annoncer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmedia.dk **Layout:** [Kindly](mailto:Kindly@prosa.dk) **Teknisk produktion og tryk:** Clausen Grafisk **Forsidefoto:** Lizette Kabré

“Man vil ikke være den, der får for lidt, når man sammenligner sig med kollegaerne, eller den der scorer kassen”

Medlem om, hvorfor han ikke deler lønoplysninger med kollegaer

Se alle tidligere blade på Prosa.dk

Indhold

IT-NOTER

It-folk går til Pride ... 04

PROSA går i år med i Copenhagen Pride Parade for at vise, at rummelighed også skal gælde på it-arbejdsmarkedet.

LØN

Åbenhed om løn kan give sammenhold ... 10

Et flertal af brugerpanelet vil svare, hvis en kollega spørger, hvad de tjener, for åbenhed om løn er godt, er holdningen.

STUDIELIV

It-studerende kan selv ... 14

Gør aldrig noget for andre, de kan gøre selv. Det er grundstenen i den organiserende strategi, PROSA har anvendt for arbejdet med studerende siden sommeren 2015.

PROGRAMMERING

De glemte sårbarheder i websites ... 18

En analyse af mere end 100.000 websites viser, at udviklere ofte glemmer at opdatere JavaScript-biblioteker.

BIG DATA

Big Data: Det skal bruges ... men hvordan? ... 20

Kan vi få nytteværdien af Big Data uden at skulle betale med vores privatliv? Det spørgsmål var omdrejningspunkt for en PROSA-debat på Folkemødet på Bornholm.

IT-AFDELINGEN

Tema: Hvad er kvalitet i en it-afdeling? ... 22

Prosabladet ser i dette tema på, hvordan man definerer kvalitetsmål og følger op på dem i en så mangfoldig butik som en it-afdeling.

Tema: "Vi leverer det, forretningen kræver" ... 26

Hos Babcock & Wilcox Vølund i Esbjerg sætter forretningsbehovene dagsordenen for aktiviteterne i it-afdelingen. Nye initiativer kan komme både fra forretningen og fra it-afdelingen.

MIN A-KASSE

Dagpenge udbetales nu til dels på baggrund af skøn ... 34

Du skal fremover anslå arbejdstimer, indkomst og andre forhold fra den dato, du sender dit dagpengekort, og frem til månedens udgang. Det kan ikke overraskende føre til efterfølgende regulering.

AKTIVITETER

Kurser og foredrag ... 36

Kom til introduktion til Angular 2.0 med TypeScript, hør om 'Det store hjerneeksperiment', og lær, hvordan du bedst forhandler løn.

22

04

14

18

20

It-folk går til

COPENHAGEN PRIDE PARADE 2017

PROSA går i år med i Copenhagen Pride Parade for at vise, at rummelighed og respekt for mangfoldighed også gælder og skal gælde på it-arbejdsmarkedet.

PROSA deltager med sit eget optog i paraden lørdag den 19. august klokken 13.00. Paraden begynder ved Frederiksberg Rådhus og bevæger sig via Vesterbrogade ind til Rådhuspladsen på en spraglet rute, som strækker sig over 3,9 kilometer.

"Tag dit almindelige eller dit festlige tøj på, og gå sammen med din kæreste, yndlingskollegaer, venner og fagforeningsfolk for lige rettigheder og lige behandling af alle uanset deres seksualitet, så får vi en hyggelig og festlig dag sammen," lyder opfordringen fra PROSA.

Medlemmer mødes klokken 11.00 i PROSAs lokaler i København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V, over en kop kaffe og morgenmad. Bagefter er der afgang og tilslutning til optoget. Tilmelding kan ske via Prosa.dk, og arrangementet dækkes løbende på PROSAs Facebook-side.

jar

PROSA-village på BornHack

BornHack, en hackerfestival på Bornholm, så sit lys for første gang i august sidste år. Dengang var det under titlen "Initial Commit". I år finder festivalen sted fra 22. til 29. august, denne gang under titlen "Make Tradition". Netop traditionen tro lægges der op til, at deltagerne er med til at skabe indholdet på lejren.

Ungdomsudvalget i PROSA arrangerede sidste år både en bustur og en såkaldt "village". Det er igen på tegnebrættet.

– Vi lavede sidste års bustur til og fra campen, som viste sig at være en vigtig del af infrastrukturen. Det

vil vi gerne støtte BornHack med igen i år. Samtidig arbejder vi på at få etableret en PROSA-village, som alle medlemmer er velkomne til at deltage i, siger Dennis Andersen fra Ungdomsudvalget.

Er man interesseret i at bakke op om PROSAs tilstedeværelse eller bare er nysgerrig efter at høre, hvad det hele går ud på, kan man kontakte forbundssekretær Vidir Gudmundsson på vvg@prosa.dk.

Billetter til lejrens syv dage koster 1.200 kroner og kan købes på <https://bornhack.dk>.

vvg

En dag om...

Kunstig Intelligens

En dag du aldrig vil glemme
Kunstig Intelligens – Overblik og Perspektiver
1-dags kursus/seminar med Brian Eberhardt

Uddrag af dagens indhold

- Baggrunden for liv, hjerne og intelligens
- Hvad er Kunstig Intelligens (Artificial Intelligence/AI)?
- Udviklingen af Kunstig Intelligens, hvor er vi nu?
- AI Live-programmering på storskærm, begreber, teknologier og udviklingsværktøjer
- AI får en krop, robotten med de 5 sanser - og...
- Artificial General Intelligence (AGI)
- Hvordan påvirker AI vores samfund?

Hvem kan deltage?

- Ledere, specialister og rådgivere
- Alle, som ønsker et godt formidlet og forståeligt overblik over kunstig intelligens

Afholdes i august, oktober og december

30. august, 10. oktober og 12. december i Hillerød
Tilmeld og læs mere på www.superusers.dk/ai

AI anno 2017

Kunstig Intelligens har for alvor fået sit kommercielle gennembrud i 2017 og har allerede påvirket mange brancher, industrier og organisationer.

AI for dig

På denne kursusdag samler Brian Eberhardt alt fra administrerende direktører til systemprogrammører i et dyk ind i den kunstige intelligens verden.

AI overblik

Brian Eberhardt tager dig med hele vejen rundt om kunstig intelligens, og giver et samlet overblik over begreber, teknologier, samt hvad man skal forholde sig til.

AI-dag hos jer

En AI-dag specielt tilpasset jeres virksomhed? Brian tager jer med på en rejse I aldrig vil glemme, en rejse i virkelighedens eventyr, fra hjerne til AI.

Artificial Intelligence (AI)

Machine Learning

Neurale netværk

Deep Learning

TensorFlow

AI-konsekvenser for samfundet

AI-programmering live på storskærm!

Syret abstrakt og uhyggeligt konkret

Aggressiv
AI-robotter og ubegrænsede
Alleg Blue, Watson, Deep Mind,
CPU, GPU, TPU, Data mining,
Classifier, Features, Labels,
AI-programmeringsværktøjer
UnSupervised Learning
SuperVised Learning
Kognitive Processer
KvanteComputere
SuperIntelligence
AI-udviklingsmiljø

Australien vil svække kryptering

Den australske regering vil forsøge at sætte en stopper for, at terrorister krypterer deres kommunikation. Sådan lyder meldingen forud for et kommende møde i den såkaldte Five Eyes-gruppe, hvor efterretningsmyndigheder i fem engelsktalende lande samarbejder om at udveksle informationer. Det melder nyhedstjenesten Ars Technica, som samtidig understreger, at hvis man svækker mulighederne for at beskytte data ved at tillade myndigheder adgang under visse omstændigheder, så vil konsekvensen være, at sikkerheden generelt bliver lavere for alle kriminelle eller lovlydige borgere.

Five Eyes-gruppen består af Australien, New Zealand, Canada, Storbritannien og USA, og Australien vil nu presse på for, at der laves nye internationale aftaler om muligheden for dataudveksling mellem de fem lande.

– Inden for en kort årrække vil 100 procent af al kommunikation benytte sig af kryptering, det problem vil svække og måske ødelægge vores muligheder for at indsamle og handle på baggrund af efterretninger, medmindre vi gør noget ved det, konstaterer den australske pendant til en justitsminister, Attorney General George Brandis, ifølge Ars Technica.

Først i juni advokerede den tidligere leder af den amerikanske efterretningstjeneste, NSA, James Clapper, for et "key escrow"-system, med deponering af de private krypteringsnøgler, som svar på ønskerne om at svække kryptering. Tilbage i 1990'erne forsøgte den daværende amerikanske regering at indføre et lignende system, den såkaldte Clipper Chip, som dog blev opgivet på grund af massiv modstand.

kwn

LYTTIER EFTER SKUD

Mere end 90 amerikanske byer har fået installeret strategisk placeret lytteudstyr, som kan opfange pistolskud i områder med høj kriminalitet. Teknologien er kendt som ShotSpotter og skal supplere eksisterende overvågningsværktøjer som eksempelvis videokameraer med lav opløsning og uden lydoptagelse. Teknikken bygger på tre mikrofoner, som gør det muligt at lokalisere, hvor lyden stammer fra. Via en app på politiets telefoner er det angiveligt nemt for den enkelte betjent at efterforske meldingen. De foreløbige data peger ifølge Business Insider på, at der stadig er behov for noget finjustering. En dataanalyse fra mere end 25 byer viser, at det lokale politi i 30 til 70 procent af alarmerne ikke fandt beviser på, at der rent faktisk var affyret skud.

Via triangulering af mikrofonlydoptagelserne fra det dækkede område er det muligt for ShotSpotter-systemet at positionsbestemme, hvor skud kommer fra og sende koordinaterne til lokale betjentes mobiltelefon.

kwn

Online it-uddannelser

Akademiuddannelse i IT og Diplomuddannelse i Webudvikling

Styrk din profil inden for IT området. Tag en akademiuddannelse i IT eller en diplomuddannelse i Webudvikling online – på kontoret, i toget eller derhjemme efter ungerne er lagt i seng.

Alt foregår 100% online. Det giver dig frihed og fleksibilitet, så uddannelse, arbejde og fritid hænger sammen.

Læs mere på smartlearning.dk

SMART
LEARNING

It-professionelles syn på automation

PROSA-medlemmer blander sig i debatten: Vi kommer til at opleve samfundsendringer på grund af automation og udbredelse af kunstig intelligens. Ændringer, som også kommer til at berøre it-professionelle. På godt og ondt.

Af Kurt Westh Nielsen
[kwn@prosa.dk]

"Jeg arbejder som en blanding af programmør, designer, og projektleder. Så dele af mit nuværende arbejde vil ikke kunne udføres af robotter eller kunstig intelligens endnu."

Sådan lyder en af besvarelsenerne på en række spørgsmål om konsekvenserne af automation, som Prosabladet har stillet godt 30 it-professionelle, hvis holdninger til emnet vi har efterlyst blandt Prosabladets brugerpanel. Baggrunden er, at vi varmer op til debat og diskussioner på PROSAs kommende Midtvejsmøde i slutningen af november, hvor flere aspekter af automation kommer på dagsordenen.

Det er efterhånden nogle måneder siden, at en mindre del af brugerpanelet svarede på særhenvendelsen fra Prosabladet. Intentionen var ikke at lave en statistisk pålidelig holdningsmåling baseret på en masse medlemsdata, men at give PROSA-medlemmer mulighed for at dele deres viden og holdninger, når det drejer sig om automation.

It-professionelle har jo en særposition i forhold til automation og begreber som kunstig intelligens og machine learning. De it-professionelle har en rolle som leverandør af de tekniske løsninger, samtidig med at de som borgere vil opleve de samfundsmæssige konsekvenser af automations-teknologierne og også selv i nogen grad vil se egne arbejdsfunktioner erstattet af automation.

Resultatet af spørgeundersøgelsen fik vi i form af 10 tætskrevne A4-sider, hvor indeværende artikel kun rummer en brøkdelen; som eksempelvis denne it-professionelles udmelding om, at en del arbejdsopgaver sagtens kan automatiseres:

"En del af mit arbejde består i overvågning af servernes drift og afhjælpning af fejl. Det kan en anden computer programmeres til."

Andre arbejdsfunktioner har dog ifølge de adspurgte ikke udsigt til at blive erstattet.

"Mit arbejde består af dataprocessering, der kræver intelligens, som hverken 'kunstig' eller simuleret intelligens, som jeg kalder det, kan nå til sokkeholderne!," fastslår en tredje respondent.

Flere anskuer udviklingen helt generelt:

"De første, der blev ramt, var lager- og fabriksarbejderne, dernæst sagsbehandlere, og mon ikke vi it-folk snart skal vænne os til en verden uden arbejde?" lyder et spørgsmål.

Ja til borgerløn

Vi spurgte blandt andet panelisterne, om de mente, at en decideret borgerløn, en grundydelse til alle borgere, kunne være en model, som kunne medvirke til at forhindre teknologisk arbejdsløshed.

"Borgerløn - nej, der vil være al for megen diskussion i det, og det vil være alt for usikkert at bestemme noget nu. Men muligheden synes jeg ikke, man skal afskrive. Omorganisering og omfordeling er bestemt meget interessant.

Blandt ufaglærte har selvstyrende grupper jo vist en stor positiv effekt, og hvorfor skulle 'vidensarbejdere' ikke også kunne få fordele af noget, der ligner? Beskatning bør diskuteres. Hvis flere robotter vil tage over, kan vi risikere at stå i en situation, hvor der er endnu færre 'brede skuldre," konstaterer en it-professionel.

Andre afviser tanken, men de fleste svar rummer en vis sympati for tanken.

"Borgerløn vil fjerne den misundelsesproblematik, man har haft succes med at skabe fra højrefløjens side," mener en anden.

"Både-og. Borgerløn vil aldrig gå. Folk må uddanne sig til at kunne noget; som minimum at overvåge kunstig intelligens og tilføre trends og andet, der skal reageres på," foreslår en tredje.

Trussel mod menneskeheden

Et par stykker af de adspurgte kæder borgerløn sammen med nødvendigheden af at bekæmpe monopoldannelser baseret på udnyttelse af teknologier som Big Data.

"Vi bør eksperimentere med borgerløn. Ydermere bør vi have meget fokus på at begrænse store selskabers magt. De store gevinster ved Big Data kan let føre til, at nogle få monopollignende monolitter får uforholdsmæssig meget magt. Tiltag som TTIP-traktaten er en grum trussel. De kan gøre det muligt for magtfulde monopolselskaber at sætte sig på løvens part af automatiseringens gevinster, mens resten af befolkningen bliver fattigere. Monopoler udgør en katastrofal under-

gravning af demokratiet og bør bekæmpes," fastslår en respondent.

Til sidst valgte vi at

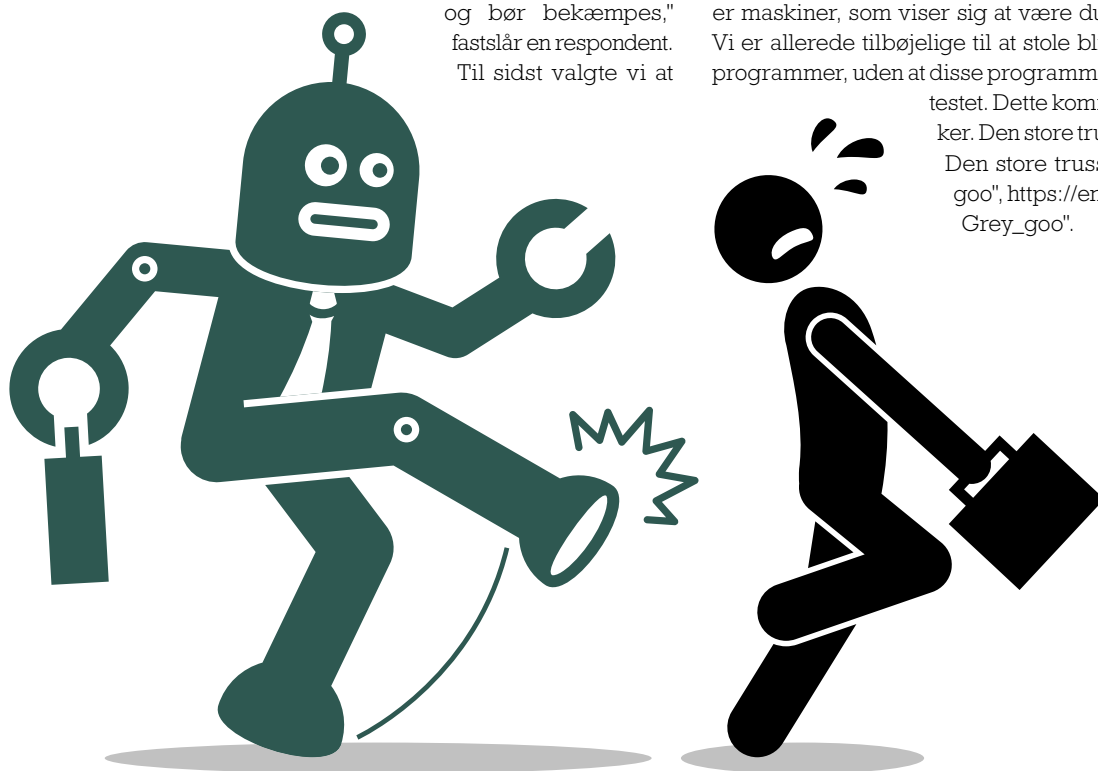
spørge, måske lidt dystopisk på scienceussel er ikke maskiner, som viser sig at være klogere, end vi tror. Den største trussel er maskiner, som viser sig at være dummere, end vi tror. Vi er allerede tilbøjelige til at stole blindt på maskiner og programmer, uden at disse programmer er blevet grundigt testet. Dette kommer til at føre til ul fiction-manér, om robotter og kunstig intelligens (AI) i sidste ende er en trussel mod menneskehedens fortsatte eksistens.

"Du behøver slet ikke robotter i den ligning. AI kan meget vel vise sig at være vores største og sidste opfindelse," lyder det fyndigt fra en it-professionel.

En anden er mere uddybende i sit svar:

"Det er en sjov vinkel, der altid dukker op i den her sammenhæng. Umiddelbart nej, for det er jo nu engang os selv, der programmerer AI, og jeg kan ikke lige nu forlige mig med tanken om, at AI skulle betyde, at vi bliver overrumplet af teknikken. Men det kræver naturligvis en skarp styring, så vi ikke udsætter os selv for hændelser, der skyldes fejl eller uhensigtsmæssig kodning i forbindelse med AI. Det kan derfor blive nødvendigt med et altoverskyende 'apparat', der hindrer katastrofer eller andet utilsigtet med AI. Det skal også sikres, at to eller flere AI-miljøer ikke kolliderer med hinanden - altså, at et system gør noget, et andet er sat til at forhindre. Kun praktisk erfaring kan være baggrund for dette. Det bliver svært at forudsige, hvilke områder det kan blive nødvendigt at gardere mod fejl."

Et andet svar lyder: "Den største trussel er ikke maskiner, som viser sig at være klogere, end vi tror. Den største trussel er maskiner, som viser sig at være dummere, end vi tror. Vi er allerede tilbøjelige til at stole blindt på maskiner og programmer, uden at disse programmer er blevet grundigt testet. Dette kommer til at føre til ulykker. Den store trussel er ikke 'Skynet'. Den store trussel er snarere "gray goo", https://en.wikipedia.org/wiki/Grey_goo".

Prosabladets brugerpanel

Brugerpanelet er Prosabladets forum for erfaringsdeling om it-aktuelle emner. Brugerpanelets hovedformål er at afdække holdninger og tilføre indsigt. Brugerpanelet må ikke forveksles med meningsmålinger og postulerer ikke repræsentativitet.

Meld dig til brugerpanelet og få dine meninger hørt på brugerpanel@prosa.dk

Brugerpanel:

ÅBENHED OM LØN KAN GIVE SAMMENHOLD

– og måske skabe splid

Et flertal af brugerpanelet vil svare, hvis en kollega spørger, hvad de tjener, for åbenhed om løn er godt, er holdningen. 20 procent af panelet mener dog, at en sådan gennemsigtighed vil resultere i misundelse.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

Vil du fortælle en kollega, hvad du tjener, hvis du bliver spurgt?

Ja, svarer 60 procent af de 60 it-professionelle, der har deltaget i Prosabladets brugerpanel om åben løn.

Spørger man, hvorfor de vil dele deres lønoplysninger med andre, lyder nogle af begrundelserne: "Løn bør ikke være hemmelig, og det er kun til arbejdsgiverens fordel at tie", og "gennemsigtighed giver bedre

forhandlingsmuligheder for folk på min side af lønforhandlingsbordet".

Det er Jesper Borre, der som jurist i PROSA blandt andet rådgiver medlemmer om netop lønforhandling, helt enig i. For her er indsigt i, hvordan kollegaers arbejde aflønnes, værdifuld viden.

– Åbenhed giver den enkelte kollega et bedre afsæt for at forhandle sin egen løn, når man kender >>

“DET KAN DANNE SPLID KOLLEGAERNE IMELLEM ELLER FØRE TIL EN MINDRE SPREDNING I LØN, END DET ER FORTJENT”

Panelist om ulempe ved åbenhed om løn

LAD OS HJÆLPE HINANDEN PÅ ARBEJDSPLADSEN

Lønforhandling i Danmark har næsten altid fokus på den årlige samtale, hvor man taler med chefen om sin løn. Men ud over denne samtale vil vi gerne anbefale, at vi som arbejdstagere taler sammen. Der er muligheder, man kan opnå i fællesskab, som umuligt kan opnås, hvis ikke vi taler sammen.

Et godt eksempel er rettigheder, der handler om frihed: Fri Grundlovsdag, en sjette ferieuge, betalt frokost eller barsel. Virksomheder, der er tilbageholdende med løn på grund af økonomien, kan måske ligefrem være interesseret i at give frihed. Skulle du blive udsat for, at lønnen ikke stiger et år, så se det som en mulighed for noget andet. Hvis man individuelt beder om barsel, bliver det meget nemmere for chefen at sige nej, end hvis man som kollegaer fremsætter kravet.

Mange problemer om arbejdsvilkår kræver kollektive løsninger. Det kan både være fysiske ting som hæve-sænke-borde eller psykiske problemer som stress, der meget tit er resultatet af dårlig ledelse. Disse problemer skal og kan ikke løses individuelt, men ved at vi som kolleger står sammen.

Institut for Menneskerettigheder har i år publiceret en redegørelse om åben løn menneskeret.dk/udgivelser/tjener. Institutets anbefaling nummer et er, at man i Danmark har mere åben løn. Det er bestemt i ligestillingsloven, at man gerne må dele sin løn, men det er næsten tabu for alle på det private arbejdsmarked.

PROSA har altid anbefalet åben løn, og vi kan se, at der er stor interesse for at se lønstatistikken hvert år, når den udkommer.

Få støtte fra PROSA

I PROSA står vi altid parat til at hjælpe vores medlemmer. Har du en ting, du gerne vil have taget op på din arbejdsplads, kan det - uanset størrelsen på problemet - være en god idé at have PROSA ind over med juridisk, organisatorisk og moralsk støtte.

Du er altid velkommen til at kontakte os:

Vidir Valberg Gudmundsson, forbundssekretær og ansvarlig for arbejdspladsindsatsen i Østdanmark – mail: vvg@prosa.dk.

Henrik Jacobsen, forbundssekretær og ansvarlig for arbejdspladsindsatsen i Vestdanmark – mail: hja@prosa.dk.

40%

Det er andelen af Prosabladets brugerpanel, der slet ikke taler om løn med kollegaerne.

kollegaernes løn. Samtidig er åbenhed mellem kollegaerne første trin på vejen til at skabe kollegialt sammenhold. Dette kan måske føre til en klubdannelse og endda, at der rejses krav om overenskomst eller lokale aftaler, siger han.

Jesper Borre peger på, at kendskabet til kollegaers løn kan bruges på flere måder.

– For det første er det vigtigt at vide, hvor man ligger lønmæssigt generelt i forhold til it-arbejdsmarkedet og i forhold til den konkrete arbejdsplads. Vil du let kunne få andet job, der er bedre lønnet? Eller er du i forhold til kollegaerne højt eller lavt lønnet? Ved du det, kan du indrette din argumentation over for chefen ved forhandling. Eksempelvis: Hvorfor får Peter mere end mig, når vi laver det samme? Men lige så vigtigt er det, at man kan, hvis man er den højst lønnede, tilrettelægge argumentationen på, at man stadig skal have mere, idet man har særlig værdi på arbejdspladsen, siger han.

En panelist noterer, at fordelene ved at dele lønoplysninger med hinanden er "lønudligning og lige løn for lige arbejde. Gennemsigtighed og ikke mindst at komme fordomme og forestillinger til livs". Og det er næstformand i PROSA Hanne Lykke Jespersen helt enig i.

– Det er alt andet lige lettere for arbejdsgiveren at diskriminere og forskelsbehandle, hvis lønoplysninger og andre vilkår er hemmelige. Åbenhed er ikke bare

godt til at opnå ligeløn mellem kønnene, åbenhed vil også kunne afsløre usaglige forskelle, når det kommer til medarbejderes etniske baggrund, alder, seksuelle orientering eller eventuelle handicap, siger hun.

Hun peger på, at ligestillingsloven giver dig ret at tale åbent om, hvad du tjener. Så det er sådan set bare at komme i gang.

Følelser på spil

Men det er slet ikke så let, selvom man altså har en lov-sikret ret til at tale åbent om kroner og ører med kollegaerne. Mange i brugerpanelet synes faktisk, at der er ret svært at tale om løn. Derfor har flere af fortalerne for åbenhed da også visse forbehold. "Jeg ønsker åbenhed. Men mit svar skal gengældes. Jeg er dog altid bekymret for, om jeg får for høj løn (eller for mange privilegier), som vil skabe misundelse", lyder et svar, mens en anden

Ligelønsloven

Det er din ret at tale åbent om, hvad du tjener. For, som står der i loven om lige løn til mænd og kvinder §2a: "En lønmodtager har ret til at videregive oplysninger om egne lønforhold. Oplysningerne kan videregives til enhver."

skriver: "Det kommer lidt an på personen, og om der kan komme noget negativt ud af det, eksempelvis jalousi".

20 procent af deltagerne i brugerpanelet tilkendegiver direkte, at de ikke vil fortælle en kollega, hvad der står på deres lønseddel.

"Det er personligt og vil give unødvendig pres. Man ved ikke, hvor folk står, og det kan skabe misundelse eller mistillid. Folk kan stille spørgsmålstejn ved, om man er pengene værd, da der sjældent er en positiv opfattelse af løn og stigninger blandt kollegaer", svarer en af dem, mens en anden forklarer sit nej sådan her:

"I en verden, hvor flere end godt er, kun fokuserer på beløbets størrelse og ikke værdsætter nogle af de bløde værdier, som har indflydelse på beløbets størrelse, men som ingen sætter pris på, vil udvekslingen af løninformationer altid blive misforstået".

20 procent oplyser, at de ikke ved, om de vil svare, hvis en kollega spørger til lønnen.

Spørger sjældent kollegaen

Selv om 60 procent af brugerpanelet altså gerne vil dele deres lønoplysninger, oplyser kun 37 procent af de adspurgte, at de ved, hvad en kollega tjener. Der er således en del flere it-folk, der vil svare på spørgsmålet: "Hvad tjener du?" end stille det selv. At stille sådan et spørgsmål kræver en vis fortrolighed, mener flere.

"Jeg talte om løn med kollegaer tidligere, men efter en længere sygdomsperiode og omrokering er jeg ikke længere så tæt på mine nærmeste kollegaer. Så jeg ser dem ikke uden for arbejdspladsen. Jeg har ikke lyst/mod til at snakke om det i kantinen på arbejdspladsen. Jeg tror, det kunne blive ilde set, men jeg tror ikke, der vil være egentlige konsekvenser", lyder et af svarene eksempelvis.

Hele 40 procent af panelisterne oplyser, at de overhovedet ikke taler om løn med kollegaer. Spørger man hvorfor ikke, lyder et af svarene: "Tja.... er det ikke bare sådan, det altid har været? Det er vel en af de ting, man bare ikke synes, at man vil dele med andre. Det er lige så svært som at få folk til at fortælle, hvor de har sat deres kryds til et folketingsvalg. Folk er "bange" for at blive sat i bås, hvis man stemmer på eksempelvis Dansk Folkeparti. Ligeledes er det vel med lønnen. Man vil ikke være den, der får for lidt, når man sammenligner sig med kollegaerne, eller den der scorer kassen. Vi taler jo heller ikke løn hen over middagen".

Og der er altså tale om kollegial selvcensur, for kun 8 procent af panelisterne oplyser, at deres leder har forbudt dem at tale om løn. Som en panelist udtrykker det: "Vi taler bare ikke løn. Vi taler heller ikke om, hvorfor vi ikke gør det".

Hjælp til forhandling af løn

Skal du til at forhandle løn, kan PROSA på forskellig vis hjælpe dig. Hvert år offentliggør PROSA blandt andet en fyldig lønstatistik, ligesom du kan få personlig sparring af juristerne. Ønsker du det, så ring eller skriv til faglig@prosa.dk. Du kan også deltage i de lønforhandlingskurser, der jævnligt afholdes. Eksempelvis afholdes den 12. september kurset "Sådan får du mere i løn" i København. Tjek arrangementskalenderen for andre kurser på PROSAs hjemmeside. Det er også her, du tilmelder dig. Går du og dine kollegaer og overvejer at forhandle fælleskrav, så kontakt din forbundssekretær.

"MAN FÅR EN IDÉ OM, HVAD MAN KAN OG BØR FORVENTE, OG HVIS ENS LØN ER VÆSENTLIGT LAVERE END, HVAD DEN BURDE VÆRE, SÅ KAN MAN ARBEJDE FOR EN LØNFORHØJELSE - ELLER ET NYT ARBEJDE"

Panelist om fordel ved åbenhed om løn

It-studerende

KAN SELV

Gør aldrig noget for andre, de kan gøre selv. Det er grundstenen i den organiserende strategi, PROSA har anvendt for arbejdet med studerende siden sommeren 2015.

Af Amalie Bonde Jørgensen, organiseringskonsulent i PROSA

[abj@prosa.dk]

Fotos: Lizette Kabré

I stedet for at tage ud på it-uddannelserne og fortælle om PROSA som it-fagligt og –politisk fællesskab har PROSA ansat unge i København, Odense og Aalborg til at organisere fællesskabet lokalt på studiestederne. Netop nu kan it-studerende møde de fem såkaldte organisere til studiestart over hele landet.

Det stærke lokale fokus i PROSAs studenterorganisering skyldes netop to centrale overvejelser: At fagforeningsmedlemskabet ikke kun skal have værdi efter sidste eksamen, og at værdien skal skabes gennem engagement og aktivitet i tilgift til service og fordele. Den første overvejelse sikres blandt andet, ved at studerende på trods af kontingentfritagelse er fuldgyltige medlemmer af PROSA med fordele og demokratiske rettigheder på lige fod med betalende medlemmer. De it-studerende er desuden særligt repræsenteret i PROSA/STUD, hvor aktive it-studerende foruden at diskutere it-politik og –faglighed også forholder sig aktivt til studie- og levevilkår.

Engagement og aktivitet opnås gennem den lokale tilstedeværelse, hvor organisere sammen med PROSAs lokalstøtteordning spiller en afgørende rolle. Organizernes opgave er at understøtte og udbygge sociale, faglige og politiske aktiviteter i samarbejde med studerende i studenterforeninger og –organisationer lokalt på uddannelsesstederne. Nogle steder indebærer det at starte forfra og sætte en masse nyt i gang, andre steder bakker de i stedet op om et allerede levende studieliv.

Deres opgave er ikke at gøre det hele, men i stedet at give it-studerende redskaber og midler til at handle selv. Det har resulteret i UniRun i Aalborg, brætspilscafé i Odense, virksomhedsbesøg i Aarhus, LANparty i København og massevis af andre arrangementer, events og kurser med og for it-studerende. Netop det er den vigtigste retnings-

linje for deres arbejde: At det skal udføres sammen med de lokale studerende og efter deres interesser og idéer. Dermed adskiller PROSAs organisere sig også fra de studenterkonsulenter, man finder i mange fagforeninger. De er nemlig ikke PROSAs reklamesøjler, men derimod en aktiv og involveret del af de studiemiljøer, de indgår i.

At organisere selv er unge og studerende på en it-uddannelse, er intet tilfælde. Det er derimod et vigtigt princip, der sikrer ligeværd og fælles udgangspunkt mellem PROSAs lokale repræsentanter og de studerende, de organiserer i fællesskabet. Men indsatsen er i kontinuerlig evaluering og udvikling i samarbejde med PROSA/STUDs bestyrelse og Organiseringsudvalget, og senest er to studerende uden for it-uddannelserne blevet ansat i København. I stedet for it-faglighed kommer de med erfaring i at facilitere unge frivillige og kan dermed være en styrke til ambitionen om at få PROSA/STUD-lokalgrupper i de større byer. Det skal nemlig gøres muligt at være studenteraktivist i PROSA uden for bestyrelseslokalet. >>

PROSAs lokalstøtteordning

Lokalstøtteordningen giver 45 kroner pr. medlem pr. halvår til aktiviteter afholdt af studenterforeninger og –klubber. Aktiviteterne bestemmes af de studerende og kan være hvad som helst, så længe de kan komme alle studerende til gavn.

Studerende, der er medlem af PROSA, får:

- Fulde demokratiske rettigheder
- Kurser, aktiviteter og events i PROSA. De fleste er gratis
- Netværk om faglige specifikationer med jævnlige møder
- Prosabladet
- Økonomiske fordele med bank, forsikring mm.
- Juridisk rådgivning om it-studiejob for 127 kroner/måned

Vil du vide mere, så skriv til stud@prosa.dk

Mød PROSA's

STUD-O

Monica Topsøe, 20 år, København

Hvorfor er du organiser?

Jeg tror på, at vi alle får mest ud af vores studie, hvis vi har et fællesskab, der understøtter vores interesser, faglige såvel som praktiske. Det tror jeg, at vi kan skabe sammen gennem et godt studiemiljø, og derfor er jeg organiser.

Hvilken aktivitet glæder du dig mest til i efteråret?

Jeg glæder mig til vores opstartsevent i den københavnske lokalgruppe den 28. september. Her skal vi finde ud af, hvad vi kan lave sammen og får virkelig mulighed for at komme i dybden med både it-politiske og faglige emner.

Kontakt Monica på mtj@prosa.dk

Emil Lund, 23 år, København

Hvorfor er du organiser?

Fordi jeg brænder for at vise unge, hvordan de kan få indflydelse på deres hverdag, vise at det nytter noget at engagere sig, at det er vigtigt at være med i en fagforening. Der er behov for at flere får øjnene op for, hvordan de selv kan gøre en forskel og ændre på de ting, de er utilfredse med.

Hvilken aktivitet glæder du dig mest til i efteråret?

Jeg glæder mig til at komme ud og møde en hel masse af de studerende, der starter på uddannelser efter sommerferien, og forhåbentligt få vækket lysten i nogle af dem til at engagere sig i PROSA og blive en del af det fællesskab, vi gerne vil bygge op.

Kontakt Emil på ele@prosa.dk

ORGANIZERE

Kristina Kallestrup, 22 år, Aarhus

Hvorfor er du organiser?

Jeg søgte stillingen som organiser, fordi jeg gerne vil være med til at forbedre studievilkårene, og fordi jeg mener, at vi studerende har en vigtig stemme - at vi selv kan være med til at forme studietiden. Vi studerende giver så meget til hinanden, som organiser kan jeg give noget tilbage til mine medstuderende.

Hvilken aktivitet glæder du dig mest til i efteråret?

Jeg er ved at planlægge en masse fede virksomhedsbesøg i Aarhus på blandt andet Mjølner Informatics, Solitwork og IT Minds. Derudover glæder jeg mig super meget til at byde nye studerende velkommen med en bowlingtur.

Kontakt Kristina på kkr@prosa.dk

Danni Christensen, 28 år, Odense

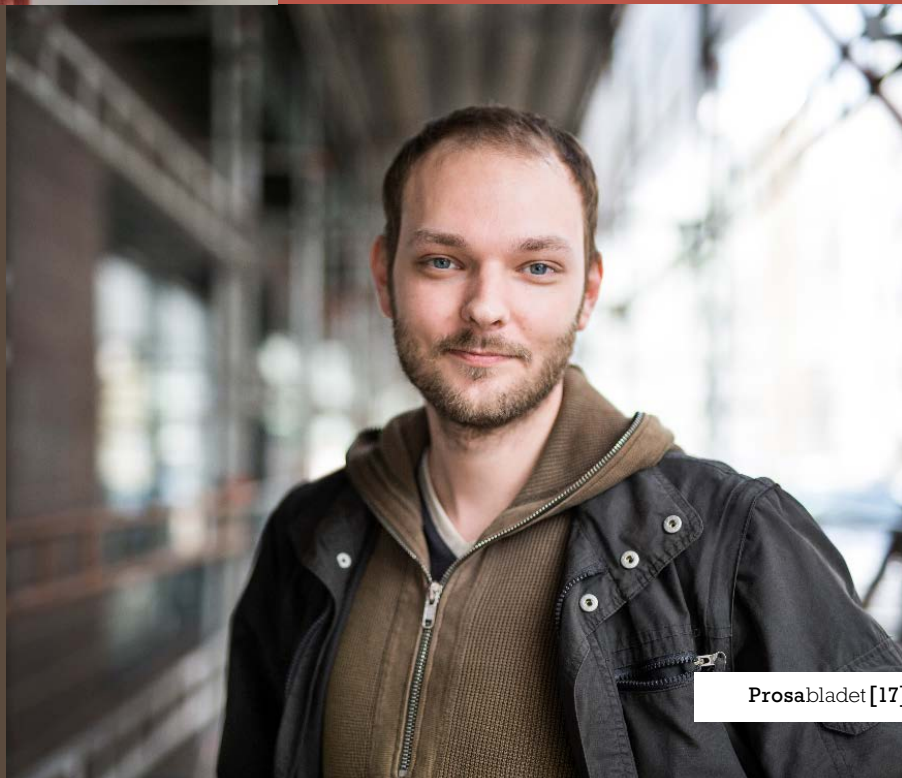
Hvorfor er du organiser?

Jeg har altid nydt at arbejde med mennesker, og PROSA giver en mulighed for sammen med andre at skabe et fedt miljø på studiestederne. Som organiser kan jeg hjælpe studerende med at finde en fagforening, der specifikt går op i deres studieretning. Det er vigtigt, for det hjælper ikke kun under studiet, men også efter.

Hvilken aktivitet glæder du dig mest til i efteråret?

Jeg glæder mig til at komme i gang med studiestarten. Nye mennesker med nye idéer. Organiser-indsatsen kommer ud af sin "trial period", og jeg glæder mig derfor til at vise, at det er et godt initiativ, der vil gøre PROSA til en endnu bedre fagforening.

Kontakt Danni på dch@prosa.dk

De glemte sårbarheder i websites

En analyse af mere end 100.000 websites viser, at udviklere ofte glemmer at opdatere JavaScript-biblioteker. Problemet bliver ikke mindre af, at tracking- og reklamekode også anvender JavaScript-biblioteker, som udviklerne er uvidende om.

Af Dan Mygind
[prosabladet@prosa.dk]

I dag anvender stort set alle websites JavaScript-kode, som ikke er skrevet af website-udviklerne selv. Populære frameworks og biblioteker som eksempelvis Angular og JQuery gør det nemmere for udviklerne at bygge moderne websites relativt smertefrit. Desværre glemmer udviklere og/eller administratorer ofte at opdatere JavaScript-bibliotekerne, når der kommer nye versioner.

Undersøgte 133.000 websites

Det er forskere fra Northeastern University, som har gennemgået mere end 133.000 websites for at finde ud af, om de anvendte tredjeparts-biblioteker er opdateret til nyeste og – forhåbentlig - mindst sårbare version. Det er ofte ikke tilfældet.

37 procent af de gennemgåede websites anvendte mindst ét bibliotek med en kendt sårbarhed. Det er ikke mindst JavaScript-verdenens måde at registrere og håndtere sårbarheder på, som er et problem:

”Måske er det mest opsigtsvækkende ved vores undersøgelse, at den understreger, hvor kompleks, uorganiseret og ad hoc JavaScript biblioteks-økosystemet er, når det gælder sikkerhed”, skriver forskerne i 'Thou Shalt Not Depend on Me: Analysing the Use of Outdated JavaScript Libraries on the Web'.

De peger konkret på, at der ikke findes nogen pålidelig database med oversigt over alle sårbarheder i JavaScript-bibliotekerne, udviklerne af programbibliotekerne anvender sjældent mail-

inglister til at kommunikere om sårbarheder, og det er ligeledes sjældent, at sårbarheder nævnes i release notes.

Inden forskerne gik i gang, var de derfor nødt til at sammenstykke deres egen oversigt over sårbarheder i JavaScript-biblioteker. De udarbejdede et katalog over de forskellige versioner af de 72 mest populære biblioteker og gik i gang med at indsamle information om sårbarheder.

Det var svært.

”Uheldigvis er der ingen central database over sårbarheder i JavaScript-bibliotekerne. I stedet gik vi i gang med manuelt at indsamle sårbarhedsinformation fra Open Source Vulnerability Database (OSVDB), National Vulnerability Database (NVD), public bug trackers, GitHub-kommentarer, blogs og sårbarheder registreret af Retire.js,” lyder det i forskningsnotatet.

Det lykkedes forskerne at foretage en systematisk dokumentation af sårbarheder for 11 af de 72 JavaScript-biblioteker. Det betyder ikke, at de resterende 61 ikke indeholder sårbarheder; det var blot umuligt for forskerne at finde informationen.

Store kodeændringer nødvendige

Forskernes analyse viste, at der ofte kan være år til forskel på den nyeste version af et JavaScript-bibliotek og versionen, som anvendes på et website. Det gør opgradering besværlig:

”Vores data tegner et dystert billede, når det gælder afhjælpning af problemet. Det er kun en meget lille del af potentielt sårbare sites ... som kan få fjernet sårbarheder via patch-level updates, altså en opdatering via mindst betydende versionsnummer, eksempelvis fra 1.2.3 til 1.2.4, hvilket normalt vil være bagudkompatibelt. Størstedelen af sites kræver installation af mindst et bibliotek med større versionspring, så kodeændringer kan være nødvendige grundet inkompatibilitet,” lyder det fra forskerne.

Selvom udviklere af og administratorer for et website gør sig store anstrengelser for at opdatere alle biblioteker, som anvendes af websitets kode, vil det ofte ikke være nok. Rapportens forfattere peger på, at annoncemoduler, diverse trackers og forskellige widgets tit anvender biblioteker, uden at sitets vedligeholder er klar over det.

”Selvom webudviklerne sørger for at opdatere biblioteker, som de anvender i deres egen kode, så kan uddaterede versioner stadig blive inkluderet i koden via dårligt vedligeholdt tredjeparts-kode.”

Prosabladet fik fat på en af rapportens forfattere, Tobias Lauinger, for at høre, hvordan deres rapport var blevet modtaget af it-verdenen. Forskernes resultater var jo ikke just betryggende, så rapporten måtte have skabt en del røre.

Men nej.

– Ud over lidt nyhedsdækning har der ikke været den store respons fra it-industrien, lyder det fra Tobias Lauinger i en mail til Prosabladet.

Sårbare og usupporterede libraries

- Det mest udbredte JavaScript-bibliotek er JQuery, der gør det nemt at tilgå og manipulere en webside ved hjælp af DOM (Document Object Model), ligesom JQuery tilbyder faciliteter til at håndtere events som callbacks.
- 36,7 procent af inkluderede JQuery-biblioteker var versioner med sårbarheder.
- 40,1 procent af inkluderede versioner af et andet populært bibliotek, Angular, havde sårbarheder.
- I den tunge ende finder vi Handlebars-biblioteket, hvor hele 86,6 procent af inkluderede versioner havde sårbarheder, hvilket overgås af YUI-biblioteket med 87,3 procent.
- Forskerne betegner det som ”alarmerende”, at mange websites stadig anvender biblioteker som YUI og SWFObject, selvom de ikke længere vedligeholdes.

Oplysninger om sårbarheder

Der er ingen silver bullet til at løse problemet med sårbare JavaScript-biblioteker på websites, men værktøjer som Retire.js scanner websites og afslører nogle JavaScript-biblioteker med sårbarheder: <http://retirejs.github.io/retire.js/>
Snyk vedligeholder en sårbarhedsdatabase med oplysninger om sårbarheder i blandt andet JavaScript-biblioteker: <https://snyk.io/vuln/>

Han beretter dog, at forskerne har bidraget med kode til open source-projektet HTTP Archive, så HTTP Archives web-crawlere nu også indsamler information om JavaScript-biblioteker, der anvendes på websites. Derudover arbejdes der på at inkludere koden i Googles Lighthouse, der aftester websites for performance og best practice. Lauinger kan ikke sige, hvornår Lighthouse er klar til at identificere sårbare biblioteker.

Problemet er værre

Der er dog også andre, som har reageret på forskernes rapport. Folkene bag Snyk, der specialiserer sig i at finde, fikse og monitorere sårbarheder i blandt andet JavaScript-relaterede teknologier, valgte at lave deres egen undersøgelse. Snyk undersøgte kun 5.000 websites, men det var 5.000 websites, som webanalyse-firmaet Alexa betegner som de mest besøgte i verden. Hele 76,6 procent af dem anvendte mindst et sårbart JavaScript-bibliotek. Snyk fremhæver ligesom forskerne, at der ikke er en mirakelkur.

”Der er ikke en enkelt ting, som vil fikse problemet. Vi har brug for en kombination af øget bevidsthed om problemet, bedre værktøjer og en simple måde at vedligeholde JavaScript-afhængigheder på front-end’en”, lyder det fra Snyk om deres undersøgelse.

Vel, nu er du og Prosabladets øvrige læsere blevet gjort opmærksomme på problemet, hvis det ikke allerede var tilfældet.

Big Data: Det skal bruges ...men hvordan?

Kan vi få nytteværdien af Big Data uden at skulle betale med vores privatliv? Sådan lød spørgsmålet til en række paneldeltagere i en PROSA-debat på Folkemødet på Bornholm. Svarene var tøvende.

Af Anders Kjærulff
[prosabladet@prosa.dk]
Fotos: Hung Tien Vu

"Der er store muligheder i Big Data, men ..."

Sådan kan man opsummere paneldebatten under PROSA-arrangementet 'Big Data – privatliv eller forretning' på Folkemødet på Bornholm.

– Vi kan blive mere skarpe på personlig medicin. Men det har den bagside, at vi også kan identificere folk via data, og det kræver, vi får gjort noget ved lovgivningen, sagde Torben Dalgaard, direktør i Center for It, Medico og Telefoni, CIMT, Region H.

Rikke Hvilshøj fra Dansk IT ser også muligheder. Og problemer.

– Big Data giver først mening, når vi kan køre alle data sammen - det giver masser af 'convenience'. Men politikere er nødt til at forholde sig til de nye problemstillinger, der opstår, og borgerne er nødt til at lære at forholde sig kritisk

til algoritmer. Og så handler det om at gøre databeskyttelsen bedre, sagde hun.

Thomas Birk fra Patientdataforeningen kan også godt se idéen bag Big Data, men han er bekymret over måden, den bruges på i sundhedssektoren.

– Der kan komme meget godt ud af brugen af sundhedsdata, men det skal gøres fornuftigt og anstændigt. Juraen i Danmark er skruet sådan sammen, at alle data fra journalerne lander i registre, hvor patienterne ikke længere har kontrol over dem. Data om alle danskere bliver delt ud og solgt 400 gange om året, og meget af den data er følsom, sagde han.

Executive Software Client Architect i IBM Peter B. Lange mener, at vi går store Big Data-tider i møde, især nu hvor det kan parres med kunstig intelligens.

Snakken gik ivrigt, da et seks mand stort panel diskuterede fordele og ulemper ved Big Data under et af PROSAs arrangementer på årets Folkemøde på Bornholm.

– Det, der er sket, er, at vi har fået computere, som selv kan forstå data og kombinationen af det, og store datamængder er den revolution, vi har ventet på, sagde han.

Ole Tange, der er it-politisk rådgiver hos PROSA, er glad for udsigterne til nye job. Men også bekymret.

– Vi ser masser af job i Big Data, det er det nye guld. Men persondatadelen er den nye olie, og den forurenar. Informationer, der først er sluppet ud, kan ikke trækkes tilbage igen. Hvordan sikrer vi, at de ikke slipper ud, hvordan kan vi undgå det?, sagde Ole Tange, der håber på Privacy by Design som en løsning på problemet.

Torben Dalgaard fra Region H mener, at vi er nødt til at tage flere chancer, hvis Danmark skal være med i udviklingen.

– Hvis man har et helt genom på en person, så ved man jo alt om vedkommende, og derfor skal data beskyttes. Men hvis vi skal have noget ud af det her, så er vi også nødt til at afprøve, hvad det kan - og det kræver nogle risikovillige patienter eksempelvis til udvikling af personlig medicin, sagde han og tilføjede, at i Rigshospitalets nuværende forsøg med supercomputeren WATSON har man nærmest spurgt om tilladelse hos hver enkelt patient.

Tillid er afgørende

Rikke Hvilshøj mener, at sager som den, hvor to ukrypterede cd'er endte i hænderne på kinesere, får borgernes tillid til at falde.

– Vi ser desværre, at det går galt alt, alt for tit for det offentlige. Tillid er en betingelse for, at borgerne vil give de her data, og jeg kan godt være bekymret for, at den er under pres, sagde hun.

IBM's Peter B. Lange var enig:

– 60 procent af borgerne vil gerne dele sundhedsdata. Men vi har også 30 procent, der ikke har tillid nok, og det er en barriere. Teknologien er der jo til at beskytte os rigtigt godt, men det er menneskelige faktorer, der spiller ind.

René Gade fra Alternativet anbefalede, at vi får styr på de etiske udfordringer, før vi går i gang:

– Jeg kan godt forstå utrygheden. Jeg kunne godt tænke mig, at vi investerede i løsninger, der løser problemerne med etisk håndtering af data, før vi går i gang med at slippe Big Data fri.

Ole Tange fra PROSA gentog, at løsningen ligger i Privacy by Design. Rigtigt implementeret kan det blive en konkurrencefordel:

– Hvordan undgår vi, at nogen kræver en chip i nakken, så vi kan se, hvor folk er hele tiden? Vi er nødt til at lave Privacy by Design, hvor man ikke følger personen, men selve informationen. Der begynder at pible nye teknologier frem, og her er en mulighed for Danmark for at være markedsledende. Hverken amerikanere eller kinesere har nogen respekt for folks data, så Europa kan spille en rolle der, og det gælder i den grad Danmark.

Hvad er kvalitet i en it-afdeling?

Af Stig Andersen
[prosabladet@prosa.dk]

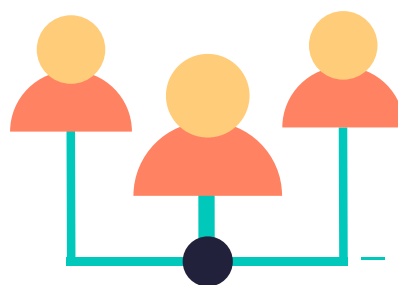
Opgaverne i en it-afdeling er mange og spænder ofte vidt. Fra den helt klassiske drift af infrastruktur over systemintegration til opgaver, der begynder at ligne egentlig udvikling. Som i andre brancher er der et behov for at definere kvalitetsmål og følge op på dem, men hvordan gør man det i så mangfoldig en butik som en it-afdeling?

Spørgsmålet dukkede op i forbindelse med et interview til aprilnummeret af Prosabladet, hvor vi tog en lille rundtur for at høre, hvad der var på tapetet i tre it-afdelinger. It-chef hos Pressalit, Jens Stærk Bojesen, fortalte, at han havde modsat sig indførelsen af flere KPI'er (Key Performance Indicator) til at måle arbejdet i it-afdelingen, da det efter hans

mening kunne risikere at fjerne fokus fra de aktiviteter, hvor it-afdelingen virkelig kunne tilføre værdi til virksomheden. Det handlede for eksempel om evnen til at indgå konstruktivt og proaktivt i projekter med forretningen – noget, som de klassiske systemnære KPI'er som server-oppetid og hastighed på netværket ikke indfanger. Så hvordan skal man egentlig definere kvalitet i en it-afdeling? Hvordan forfølger man bedst sine kvalitetsmål? Og hvordan måler man, om man har opfyldt dem? Det kigger vi på i de følgende artikler, hvor vi også er på besøg hos Babcock & Wilcox Vølund A/S i Esbjerg for at se, hvordan de arbejder med kvalitet i it-afdelingen.

Spørg forretningen

Mange it-afdelinger udfordres på kravet om at skabe forretningsmæssig værdi. Enkle spørgeskemaer med opfølgende dialog kan afsløre, om det lykkes.

Af Stig Andersen
[prosabladet@prosa.dk]

En it-afdeling arbejder typisk med nogle KPI'er (Key Performance Indicator), der måler, om afdelingen leverer det, den skal. Traditionelt har det handlet om server-opetid, hastighed på netværket, internethastighed, responstid på helpdesken og så videre. Men hvis kvalitet i en it-afdeling primært handler om at tage initiativ til at skabe værdi for virksomheden i tæt samarbejde med forretningen, er den type målinger ikke specielt velegnede. Ifølge Michael Ørnø, direktør i Statens IT og formand for DANSK IT's fagråd for it-drift og -service, giver det mening at have KPI'er, der måler de traditionelle systemparametre, da de også skal være i orden. Derudover kan der ligge formaliserede krav i form af SLA'er (Service-Level Agreement) eller egentlige kontrakter. Men det er vigtigt også at måle på de parametre, som umiddelbart virker sværere at måle på, for eksempel om en it-afdeling er god til at indgå i forretningsprojekter med andre dele af organisationen.

– Det er efter min mening ikke et spørgsmål om ja eller nej til KPI'er, men om at finde de rigtige og bruge dem fornuftigt, siger han.

Her er det afgørende, at der er en kobling mellem det, man måler, og det brugeren oplever.

– Man kan risikere at ende i en Komiske Ali-situation, hvor man hævder, at alt er godt, fordi alle lamper lyser grønt,

men brugerne har bare haft en rigtig dårlig oplevelse, forklarer han.

Michael Ørnø peger på, at det ikke behøver at være specielt svært at måle evnen til at understøtte forretningen. Forholdsvist simple spørgeskemaundersøgelser med opfølgende dialog kan være et rigtigt godt redskab til at få det input, der sætter en it-afdeling i stand til at forbedre kvaliteten der, hvor det måtte halte lidt.

– I min egen organisation oplevede vi, at aftagerne af vores projektleverancer kunne være utilfredse, selvom alle målinger indikerede, at alt var godt. Al erfaring siger dog, at det på projektområdet er meget vanskeligt at lave KPI'er, der opleves som et præcist og værdiskabende styringsværktøj – af både leverandør og kunde, siger han og fortsætter:

– I stedet for at udvikle vildt komplicerede KPI-modeller begyndte vi at sende et elektronisk spørgeskema til projekterne en gang om måneden, hvor de skulle score fra 1 til 5 på projekternes nøgleparametre: økonomi, tid og kvalitet.

Ved evalueringer på 1, 2 eller måske 3 bliver projekterne kontaktet, så man kan få rettet det, der knirker.

– Vi har mellem 60 og 100 projekter kørende samtidig, heraf mange relativt små, så det handler i høj grad for os om at fange det, der er på vej i skoven, inden det er uopret- >>

teligt. Modellen er pragmatisk, enkel og fungerer godt som styringsredskab for os og kunderne, siger Michael Ørnø.

Kig også i mørket

Jan Pries-Heje, professor i informatik og datalogi på RUC, peger på en klassisk faldgrube, når man skal definere sine KPI'er.

– Der kan meget nemt gå 'Looking under the lamp post' i det, hvor man vælger nogle metrikker, som er nemme at måle på. Men ofte ligger de interessante målepunkter i virkeligheden ude "i mørket", hvor det er sværere at lave en måling, siger han.

Han mener, at spørgeskemaer til relevante interessenter kan være en god mulighed, men også her er der faldgruber.

sere leveranceapparatet, og det har også være godt og nødvendigt. Men den megen fokus på egen performance i it-afdelingerne har måske gjort, at man ikke er nået længere i forhold til fokus på de parametre, der har at gøre med værdiskabelsen for forretningen, siger han.

I sit arbejde oplever han, at virksomhederne meget gerne vil have meget konkrete bud på, hvordan de skal sikre den ønskede kvalitet over for brugerne, eksempelvis det rigtige antal medarbejdere på servicedesken. Men svarene kan ikke bare gives ud fra numeriske værdier.

– Skal man have tre eller fem servicedesk-medarbejdere pr. 100 ansatte? Det kan man kun svare på, hvis man først afklarer, hvilken målgruppe der er tale om, og hvad

“Man kan risikere at ende i en Komiske Ali-situation, hvor man hævder, at alt er godt, fordi alle lamper lyser grønt, men brugerne har bare haft en rigtig dårlig oplevelse”

Michael Ørnø, direktør i Statens IT og formand for DANSK IT's fagråd for it-drift og -service

– Det er vigtigt at tjekke, om der kan være bias fra nogle af de interessenter, man spørger. Man må ikke bare antage, at alle har den samme opfattelse af verden, så derfor skal der måske foretages flere målinger, der komplementerer hinanden, siger Jan Pries-Heje.

Trangen til at måle sig frem til, om man opnår den ønskede kvalitet af en service, er ikke ny, og findes i mange andre brancher end it. Christian F. Nissen, partner i BlueHat og medlem af DANSK IT's fagråd for it-drift og -service, mener, at det som så meget andet kører i nogle bølger, hvor der er forskel på it i den private og den offentlige sektor.

– De seneste 10-15 år har der i det private været en holdning om, at hvis noget ikke kunne måles eller vejes, så fandtes det ikke. Det er man lidt på vej væk fra, blandt andet på grund af den øgede fokus på agil udvikling, DevOps og så videre. Der er opstået en respekt for, at der er andet og mere end det, der kan måles. I det offentlige er man et andet sted. – Som jeg ser det, er man i det offentlige lige nu på toppen af trangen til at måle alt – formentlig som en udløber af New Public Management. Man kan håbe på, at det efterhånden vil klinge af, siger Christian F. Nissen.

Ifølge Peter Høygaard, partner i konsulenthuset Devoteam, er der plads til forbedringer, når det kommer til at måle på de relevante parametre.

– Vi ligger vel lige nu på 3-4 på en skala til 10. De sidste 5-10 år er der brugt mange kræfter på at professionali-

forretningsmålene er. Er det for eksempel afgørende for ens forretning, at brugerne kan komme i kontakt med servicedesken døgnet rundt og uden ventetid? spørger Peter Høygaard.

Værktøjer og modeller

Der findes værktøjer og procesmodeller, som it-afdelingerne kan anvende for at understøtte arbejdet med at levere kvalitetsservice. ITIL (Information Technology Infrastructure Library) er det mest udbredte, men ifølge Peter Høygaard er det ikke tilstrækkeligt.

– ITIL er et udmærket rammeværk, der faktisk indeholder nogle af de parametre, der har at gøre med værdiskabende forretningsunderstøttelse. Men jeg mangler stadig at se et rammeværk, der meget direkte udfordrer it-afdelingerne på, om de reelt understøtter forretningens målsætninger. Det kunne for eksempel gøres ved at spørge direkte i forretningen, om en given service faktisk giver forretningsmæssig værdi, siger han.

Christian F. Nissen ser heller ikke den store udbredelse af værktøjer til at understøtte it-afdelingernes forretningsfokus.

– Skomagerens børn går jo som bekendt ofte i de mest hullede sko, og jeg ser ikke meget Business Intelligence på it som forretning i virksomhederne. Der findes løsninger til det, men it-afdelingerne har ikke rigtigt taget dem i brug, siger han.

For at fremme værdiskabelsen og dermed kvaliteten af it-afdelingens arbejde skal man ifølge Jan Pries-Heje have det til at fungere på mindst tre niveauer: Der skal være en strategiproces, som fastlægger kursen for, hvor virksomheden vil bevæge sig hen, et projekt- og porteføljestyreniveau, som sikrer, at strategien rent faktisk bliver implementeret, og så skal der sikres en stabil drift og løbende vedligehold af løsningerne efterfølgende.

– Det er en forudsætning for at kunne levere kvalitet, at it-afdelingen, typisk i skikkelse af it-chefen, skal være i stand til at indgå som en strategisk spiller i forhold til virksomhedens målsætninger, og de andre chefer skal tillade, at it spiller en rolle helt fra starten af strategiudviklingen, siger han. Denne rolle er stadig ny for mange it-afdelinger.

– Det er en kæmpe ændring for it-afdelingen ikke blot at skulle levere på ordrer fra resten af virksomheden, men i stedet at skulle sidde i teams med kolleger fra andre afdelinger og lave agil forretningsudvikling, siger Christian F. Nissen.

Han mener, at den klassiske it-afdeling rent faktisk er under pres i dag, specielt hvad angår udvikling og projekter, hvor it-folkene ofte bliver placeret i enheder tæt på eller i forretningen. I den udvikling kan den traditionelle it-afdeling ende med udelukkende at stå for rene driftsopgaver.

– Hvad der er den rigtige måde at organisere sig på, er jo et virkelig godt spørgsmål. Men meget tyder på, at teams, der står for udviklingsprojekter, bør ligge meget tæt på forretningen, siger Christian F. Nissen.

Mere ansvar og arbejdsglæde

Hos PFA Pension & Liv er man netop i en proces, hvor man sammensætter autonome agile teams af it-folk og folk fra forretningen, når der skal udvikles nyt. Det betyder også noget for, hvor ansvaret for kvaliteten ligger.

– Vi arbejder ud fra et Build-in-Quality-princip i vores agile teams, der betyder, at de enkelte teams er ansvarlige for kvaliteten af det produkt, de leverer til vores kunder.

Det er selvfølgelig en ny udfordring i forhold til et setup, hvor man sendte produktet videre til en test-afdeling, der skulle stå for kvalitetssikringen, men for os er det den helt rigtige vej at gå, fortæller Kristian Hjort-Madsen, CIO i PFA Liv & Pension.

Denne måde at organisere sig på har også nogle meget positive konsekvenser for den enkelte.

– Det er jo ikke en ledelsesmæssig nyskabelse, men vi kan bare konstatere, at jo større ansvar man lægger ud til den enkelte i de agile teams, jo større er motivationen til og tilfredsheden ved at lave noget af høj kvalitet. I sidste ende giver det bare en større arbejdsglæde og bedre produkter til vores kunder, siger Kristian Hjort-Madsen.

Drift eller forretningsudvikling?

For den enkelte it-medarbejder rejser der sig derfor, ifølge Peter Høygaard, et grundlæggende spørgsmål: Skal man satse på de klassiske driftsopgaver, eller skal man gå i retning af forretningsudvikling?

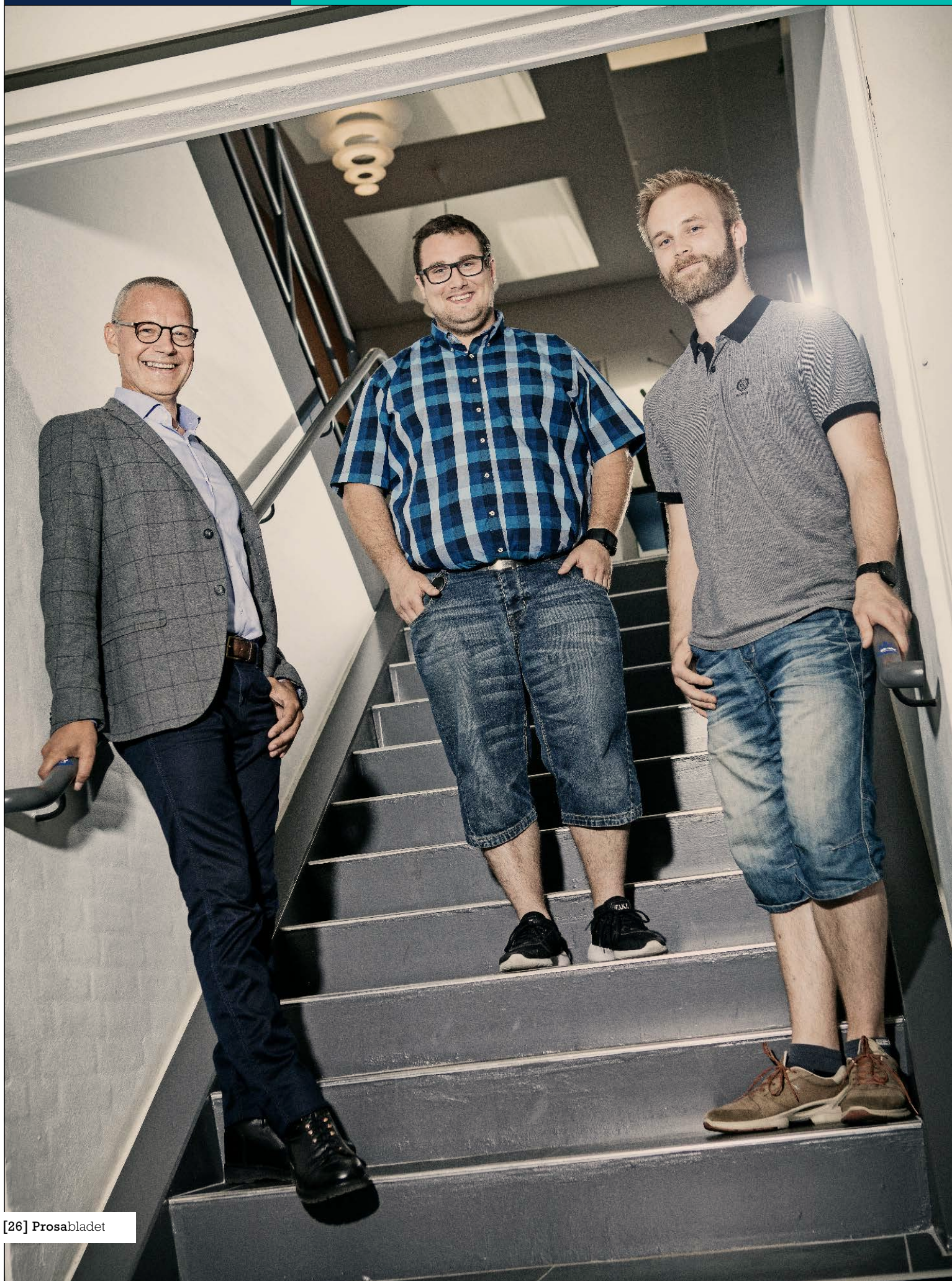
– Tendensen er jo, at klassisk it-drift går i retning af ren forsyningsvirksomhed samlet i få store centre. Så hvis man brænder for det, må man nok på et tidspunkt regne med at skulle arbejde der frem for i den enkelte virksomhed. Hvis man tænder på at udvikle løsninger, hvor man anvender "it-forsyningen" til at udvikle forretningen i en virksomhed, så vil der fremover ligge gode jobmuligheder der, mener han.

Christian F. Nissen er heller ikke pessimist i forhold til de fremtidige jobmuligheder for it-folket.

– Der vil fremover være hårdt brug for folk, der med afsæt i en dyb teknisk viden kan integrere de mange forskellige tjenester – både i skyen og lokalt – til effektive løsninger for brugerne, og som løbende kan optimere de mange tjenester i forhold til kravene fra forretningen, siger han og tilføjer:

– Det betyder dog alt andet lige, at man skal løfte sig op i værdikæden og i højere grad indgå i teams, hvor man arbejder agilt.

Der bliver talt en del om kvalitet i den 14 mand store it-afdeling hos Babcock og Wilcox Vølund, som it-chef Jørgen Pedersen (tv), Daniel Østergaard Hess, it-supporterelev, og it-administrator Rene Hansen (th.) er en del af.

"Vi leverer det, forretningen kræver"

Hos Babcock & Wilcox Vølund i Esbjerg sætter forretningsbehovene dagsordenen for aktiviteterne i it-afdelingen. Nye initiativer kan komme både fra forretningen og fra it-afdelingen.

Af Stig Andersen

[prosabladet@prosa.dk]

Foto: Robert Attermann / RED STAR

Afsættet for de konkrete kvalitetsmål, der hvert år bliver sat for it-afdelingen hos Babcock & Wilcox Vølund, er helt entydigt ifølge it-chef Jørgen Pedersen.

– Vi leverer det, forretningen kræver. Hvis det for eksempel er afgørende for forretningen, at vi kan levere en ny pc til en medarbejder fra dag til dag, så gør vi det. Vi arbejder ud fra, at kravene pr. definition har som mål at tilføre forretningsmæssig værdi, så hvis det overhovedet er praktisk muligt, leverer vi det, vi bliver bedt om, siger han.

De årlige kvalitetsmål kan være meget forskellige. Som eksempel nævner Jørgen Pedersen målet fra 2016, som gik på implementering af en global high performance-platform baseret på Citrix, der tillader afvikling af de mange grafisk tunge programmer, man anvender i virksomheden.

Fokus på stabil drift

Babcock & Wilcox Vølund, der i dag er 100 procent amerikansk ejet, producerer nøglefærdige anlæg til energi-produktion baseret på genanvendelse af affald. De seneste to år har virksomheden været i stor vækst, og det har haft betydning for it-afdelingen, der i dag skal supportere omkring 730 brugere fra hovedkvarteret i Esbjerg og i de udenlandske afdelinger.

– Vi er gået fra seks-syv mand til snart at være oppe på 14 inklusive mig selv. Væksten har betydet, at vi justerer på it-organisationen, og alle medarbejdere får nye stillingsbetegnelser. Samtidig betyder den store vækst, at vores hovedfokus lige nu er på at sikre stabil drift på en moderne platform både inden for administrativ it og på vores montagesites, fortæller Jørgen Pedersen.

Initiativet til nye projekter kan komme både fra forretningen og fra it-afdelingen.

– Vi skal altid optimere vores processer, så hvis vi for eksempel skal udskifte vores videosystem, så skifter vi ikke bare en-til-en, men undersøger mulighederne for at gå et step videre. Det betød konkret, at vi valgte noget helt nyt, som vi så integrerede med Skype For Business. Det var der ingen fra forretningen, der havde bedt os om, men vi gjorde det, fordi det giver rigtig god mening, forklarer Jørgen Pedersen.

Egentlige SLA'er (Service-Level Agreement) og KPI'er (Key Performance Indicator) anvender man ikke i it-afdelingen. Men det betyder ikke, at der ikke bliver evalueret på leverancerne fra it. Der bliver holdt statusmøder cirka hver 14. dag på hovedområderne i den programportefølse, som it-afdelingen vedligeholder. Her mødes man >>

“For mig handler kvalitet meget om, at vi får leveret tingene til tiden, og at brugerne er tilfredse med den service og det udstyr, de får leveret fra it-afdelingen”

Rene Hansen, it-administrator, Babcock & Wilcox Vølund

med systemejere og brugere og får det nødvendige input til eventuelle forbedringer. Der er typisk en liste over emner, som skal tages op på møderne, men ellers er der ikke den store skriftlighed i forbindelse med statusmøderne.

– Jeg synes, vi er gode til at få italesat tingene, før de udvikler sig til problemer. Virksomheden er egentlig ret procedurertung, men vi har en flad struktur og god mulighed for at få talt om tingene i det daglige, fortæller Jørgen Pedersen.

Leverer værdi

Om man som it-afdeling reelt leverer værdi til forretningen, kan være svært at måle præcist. Jørgen Pedersen mener dog, at man i de konkrete tilfælde forholdsvis nemt kan se, om en optimering eksempelvis sparer tid for medarbejderne eller løser et forretningsmæssigt problem. Som eksempel nævner han et projekt, hvor man implementerede en global skyprint-løsning, der betyder, at brugeren kun skal forholde sig til én printer og én plotter, når de sender et job af sted. Det har reduceret mængden af printpapiraffald, der skal håndteres, løst et fortrolighedsproblem, som de mange print i printerrummene udgjorde, samt stort set elimineret opkald til helpdesken om printproblemer.

Et andet eksempel er en UserInfo-applikation, som it-administrator Rene Hansen har udviklet til optimering af arbejdet på helpdesken. Applikationen samler og præsenterer brugerinformation fra AD'et og en række forskellige systemer om brugere, så når brugere ringer ind, eksempelvis fordi de ikke kan komme på VPN, kan helpdesk-medarbejderen meget hurtigt pinpointe problemet og få det løst.

– Jeg arbejdede på helpdesken på det tidspunkt og gik primært i gang med at lave applikationen, fordi det ville gøre mit eget arbejde lettere. Så begyndte mine kolleger også at bruge den, og vi kan se, at det virkelig sparer tid, fortæller Rene Hansen.

Han fortæller, at kvalitet er noget, der bliver talt en del om i afdelingen.

– For mig handler kvalitet meget om, at vi får leveret tingene til tiden, og at brugerne er tilfredse med den service og det udstyr, de får leveret fra it-afdelingen, siger han.

Rene Hansen kunne godt tænke sig at arbejde endnu mere med at gøre tingene smartere og automatisere flere af de daglige rutiner.

– Jeg synes, det er spændende at udvikle nogle automatiserede løsninger til de opgaver, som skal udføres meget tit og på den samme måde. For mig er det også en måde at øge kvaliteten af vores arbejde på, siger han.

Daniel Østergaard Hess er lige startet i afdelingen som it-supporterelev og sidder i first line på helpdesken. På spørgsmålet om, hvad kvalitet er for ham, svarer han:

– Jeg prøver at tænke på, hvordan jeg selv gerne vil behandles. Hvis jeg behandler brugerne godt og får løst deres problem på en god måde, så er det for mig kvalitet. Det er også en kvalitet at kunne løse problemerne hurtigt uden at skulle have kontakt med brugeren i flere omgange, da det jo sparer tid for os på helpdesken og giver brugeren færre frustrationer, siger han.

Udfordringerne med at ramme den kvalitet, man sigter efter, handler for Rene Hansen stort set udelukkende om den tid, man har – eller ikke har – til rådighed.

– Specielt i en periode som nu, hvor vi vokser så hurtigt, kan der være et stort tidspres for eksempel i forhold til at gøre en pc klar til en ny medarbejder. Det kan godt stresse. Heldigvis har man accepteret fra ledelsens side, at hvis vi ikke har samtlige nødvendige informationer til rådighed, så er det i orden at levere en pc, der ikke er helt færdigkonfigureret, fortæller han.

Ad hoc-deltagelse i ledelsesmøder

Det bliver ofte fremført, at for at it kan blive forankret i det øverste ledelseslag og dermed indgå som et helt naturligt element i udformningen af forretningsstrategien, bør it-chefen sidde fast med ved bordet. Jørgen Pedersen er ikke overbevist om, at det altid er rigtigt.

– Hvis organisationsstrukturen er forholdsvis flad, og der er en god kommunikation mellem it-chefen og chefgruppen – hvilket er tilfældet i vores virksomhed – så er det ikke et "must" for mig at sidde med ved bordet, siger han og tilføjer:

– Der bliver jo talt om en hel del emner, hvor jeg, for at sige det ligeud, kunne anvende min tid på noget bedre. Jeg refererer til økonomidirektøren og får derigennem de informationer, jeg har brug for. Derudover deltager jeg i en netværksgruppe for it-chefer, hvor jeg gennem diskussionerne bliver inspireret både med hensyn til ledelse og til løsning af forskellige it-dilemmaer.

It-afdelingen skal leve op til kundernes forventninger

It-afdelingens kvalitetsmål handler ikke kun om velkørende systemer. I sidste ende bør den forretningsmæssige værdi af it-afdelingens arbejde være målestokken for kvalitet.

Af Stig Andersen
[prosabladet@prosa.dk]

– Den kvalitet, man som it-afdeling skal stræbe efter og måles på, er kvaliteten af den brugeroplevede service, som man leverer til sin organisation. Det handler nemlig ikke kun om kvaliteten af de enkelte it-systemer, man driver, siger Christian F. Nissen, partner i Blue-Hat og medlem af DANSK IT's fagråd for it-drift og -service. I sit arbejde opererer han med tre parametre, der tilsammen kan sige noget om kvaliteten af en it-service og dermed værdien af den. Det drejer sig om *outcome*, hvilket vil sige det helt konkrete udbytte eller resultat af en service, som kunne være løn-kørsel – fik medarbejderen rent faktisk løn? Så er det *performance*, som både handler om, hvor effektivt en service bliver afviklet og brugerens oplevelse af den. Det sidste er ifølge Christian F. Nissen typisk den sværeste for it-folk at forholde sig til – og som det tredje, *compliance* – levede servicen op til de definerede krav og kontroller? Der findes mange forskellige tilgange til begrebet kvali-

tet inden for it, hvor nogle måske bare anvender en anden terminologi, mens andre lægger et anderledes fokus. Jan Pries-Heje, professor i informatik og datalogi på RUC, opererer således med tre indgangsvinkler til kvalitet: Den *produktbaserede* – hvor kvaliteten består i, at det leverede lever op til de specificerede krav – kvalitet målt på graden af *opfyldelsen* af forventningerne hos aftagerne – og så den *procesbaserede* kvalitetsopfattelse, som tilsiger, at hvis man følger en veldefineret procesmodel, så kommer der kvalitet ud af det. – I forhold til en it-afdeling vil disse indgangsvinkler til kvalitet dels handle om, i hvilken grad afdelingen leverer de services, der er aftalt, dels og måske endnu vigtigere, om it-afdelingen lever op til forretningens forventninger om at kunne gennemføre projekter, der resulterer i værditilvækst. Helt generelt bliver kvalitet et spørgsmål, om it-afdelingen er en innovativ medspiller i forhold til udviklingen af forretningen, siger han. >>

Han tilføjer, at selvom man følger en bestemt procesmodel til punkt og prikke, eksempelvis ITIL (Information Technology Infrastructure Library), så er det ingen garanti for succes.

– Der findes rigtigt mange fornuftige elementer i ITIL, men hvis kvalitet også er at leve op til forventningerne, er anvendelse af en procesmodel ikke nødvendigvis den sikre vej til succes, siger han.

Kristian Hjort-Madsen, CIO i PFA Liv & Pension, peger på, at ud over de grundlæggende krav til kvalitet i form af stabil drift og forretningsunderstøttelse så er tidsfaktoren også blevet en vigtig del af kvalitetsbegrebet i dag.

– Alle har som målsætning at have 99,xy procent opetid på serverne, men i dag er det ved at blive en selvfølge. Teknologidreven forretningsudvikling derimod kan være afgørende for en virksomheds konkurrencekraft, og her er det blevet meget vigtigt, at man hurtigt kan levere noget til sine brugere i høj kvalitet. Erfaringen viser, at det gøres bedst ved trinvis at levere mindre dele af den samlede leverance, da man dermed reducerer kompleksiteten og risikoen, siger han.

tiviteter. Men er det udbredt som det strategiske mål for it-afdelinger i Danmark?

Ifølge Christian F. Nissen kunne man godt få det indtryk, hvis man deltager i konferencer, hvor emnet bliver diskuteret. Her er alle it-afdelinger tilsyneladende ved at bevæge sig op i værdikæden og tættere på forretningen.

Han er ikke overbevist om, at det holder vand i virkeligheden, men tilføjer, at der er meget stor variation.

– Nogle it-afdelinger har helt sikkert bevæget sig i retning af forretningsunderstøttelse som mål, og nogle af dem efterlever det også i praksis. Men man ser stadig en hel del traditionelle it-afdelinger, hvor det rent driftsmæssige stadig har størst fokus, siger han.

Ifølge Jan Pries-Heje slås mange it-afdelinger med at leve op til kravene om forretningsunderstøttelse, fordi de kompetencer, der er til rådighed i it-afdelingen, måske er rigtigt gode til at drive infrastrukturen, men ikke nødvendigvis er gearret til at tænke nyt i forhold til forretningen.

– Udviklingen fra at udføre rene driftsopgaver til krav om at være en aktiv medspiller i forretningsudviklingen har været en voldsom omvæltning for mange it-afdelin-

“Det helt overordnede problem er, at det er meget svært at skabe et link mellem de interne it-metrikker og forretningsværdien, og det er ikke på grund af manglende forståelse eller interesse – det er simpelthen bare svært”

Peter Høygaard, Expert Director, konsulenthuset Devoteam

Ifølge Peter Høygaard, partner i konsulenthuset Devoteam, bør opfyldelse af de forretningsmæssige mål for den virksomhed, man er en del af, være målestokken for kvalitet i en it-afdeling.

– Hvis man vil være en succesfuld it-afdeling, må man forstå de forretningsmæssige mål og ikke blot sigte efter et eller andet måltal for tallets skyld. Og frem for blot at afvente ordrer oppefra i organisationen bør it-afdelingen gå aktivt ind i selv at foreslå initiativer, der kan gavne forretningen, siger han.

Han kan dog konstatere, at kvalitetsbegrebet i mange virksomheder udelukkende er relateret til interne it-afdelingsprocesser og ikke til forretningsmæssig værdi.

– Det helt overordnede problem er, at det er meget svært at skabe et link mellem de interne it-metrikker og forretningsværdien, og det er ikke på grund af manglende forståelse eller interesse – det er simpelthen bare svært, siger Peter Høygaard.

Forretningsmæssig værdi er altså en stærk kandidat til at være det centrale kvalitetsmål for en it-afdelings ak-

ger – og den type omvæltninger er pr. definition svære at forberede sig på, siger han.

Hype og konferenc snak

Tanken om, at it handler om at skabe værdi for forretningen, er ikke ny. En disciplin som IT Value Management har været således været noget hypet i en del år. IT Value Management handler om evnen til at styre, måle og synliggøre it-afdelingens værdi over for resten af virksomheden og rammer direkte ned i forsøget på at levere de services, der tilføje forretningsmæssig værdi. Også her er der tilsyneladende en god portion hype og konferenc snak inde over – i hvert tilfælde ifølge Peter Høygaard.

– Tankesættet i IT Value Management kan de fleste være helt enige i, men jeg har ikke set et egentligt rammeværk til at understøtte det, og det er på ingen måde min opfattelse, at det er rodfæstet i virksomhederne. Det er nok lidt nemmere at snakke om end at gøre noget ved, siger han.

5% Danmarks absolut bedste Studiekonto

Lån & Spar Bank A/S, Højbro Plads 9-11, 1200 København K, CVRnr. 13 53 85 30. Forbehold for trykfejl.

Studiekonto – ganske kort

- Du får 5 % i rente på de første 20.000 kr. - derefter 0,10 %
- Vælg en kassekredit på op til 50.000 kr. Du betaler kun 5 % i rente
- Visa/Dankort og MasterCard - med samme pinkode
- StudieOpsparing - som giver 0,50 % på HELE opsparingen
- Du kan hæve med Visa/Dankort fra alle automater i Danmark uden gebyr
- Du kan veksle valuta uden at betale gebyr
- Behold dine fordele i op til 3 år efter endt studie

Når du er medlem af PROSA, kan du få en studiekonto hos Lån & Spar. Med 5 % på kontoen kan du faktisk få penge ud af at have penge i banken - og hvis du skal bruge en kassekredit på op til 50.000 kr., er Lån & Spar blandt de billigste.

Der er meget mere. Se alle dine fordele på studiekonto.dk

Her kan du også søge online. Ellers send en mail til prosa@lsb.dk eller ring på 3378 1974 og book et møde.

PROSA

For at få Danmarks bedste studiekonto, skal du samle hele din privatøkonomi hos os og være medlem af PROSA. Du får studiekontoen på baggrund af en almindelig kreditvurdering. Du kan have studiekontoen i op til 3 år efter endt uddannelse. Hvis du bruger hele din kassekredit på 50.000 kr., vil det koste dig 625 kr. i omkostninger efter tre måneder. Stiftelsesomkostninger 0 kr., debitorrente (variabel) 5,09 %, ÅOP 5,1 %. Efter tre måneder skylder du 50.625 kr. Kreditten er gældende indtil videre og uden faste afdrag. Alle rentesatser er variable og gældende 3. marts 2017.

Lån & spar

din personlige bank

Drømmer jeg, at jeg drømmer?

Ny dansk science fiction-roman benytter genren til beretninger om svimlende hjernekontrol og gådefulde dødsfald.

Af Anders Kjærulff
[prosabladet@prosa.dk]

I starten af 90'erne kom cyberpunkten væltende og med den blandt andet science fiction-forfattere som Neal Stephenson, Bruce Sterling og ikke mindst William Gibson. Tilbage i 2003 opgav han (for en tid) at lave mere science fiction. Virkeligheden var alligevel blevet science fiction, skulle han have sagt, og så skrev han bogen 'Mønstergenkendelse', hvor det mest avancerede stykke teknologi var en, tidssvarende, MacBook Air.

I Dan Myginds debutroman, 'Verdensfortællerne', er Gibsons argument vendt på hovedet: Virkeligheden er ganske vist mere high-tech end nogensinde, men hvis man tager det af det, der er mest sært, og sætter det sammen med noget fiktion, så opstår der en ny fortælling, der måske også er virkelig. Virkeligheden er en konstruktion.

Brændstoffet i 'Verdensfortællerne' er således det navnkundige 'MK-ULTRA'-hjernekontrol-program, som CIA søsatte i 50'erne. Det er den mystiske historie om Michael Hastings, reporter fra Buzzfeed og Rolling Stone, dræbt i et biluheld, der mindede en del mere om hacking af speeder og bremses, end man har lyst til at forestille sig, kryptologen og den GCHQ-ansatte Gareth Williams' mystiske død af iltmangel i en sportstaske, der var låst udefra og så de vedvarende rygter om 'REAL AI', og hvad den kommer til at gøre ved vores virkelighed.

Dan Myginds bog er velresearchet, og indholdet i klasse med hans altid tankevækkende artikler fra frontlinjerne i moderne forskning og hans langvarige interesse for de sorte sider af informationssamfundet, forskningen og internettet. Dan Myginds noget skrammede hovedperson og alter ego(?), Christian Dyrkøb, er forfatter og en samler af mystiske historier og konspirationer af den ægte slags. Lige fra starten antydes det, at det er hele virkeligheden, der er noget seriøst galt med: Christian vågner nemlig op i sin egen seng uden at være i stand til at bevæge sig, eftervirkningen af et ritual med det bevidsthedsudvidende og stærkt hallucinationsskabende stof yahuasca. Efter nogen stirren op i loftet genvinder han bevægeligheden, men det kniber stadig med hukommelsen.

Langsomt dukker der ting op: Et manuskript, han har solgt til et stort forlag, og den efterfølgende og katastrofale festaften hos nogle hemmelighedsfulde og hippe hackere i gruppen 'The Shite' - en gruppe,

der minder en del om Chaos Computer Club eller Anonymous, sidste citeret på forsiden af bogen: 'We do not forget'.

På denne aften hos 'The Shite' afsløres et nyt våben, der kan kontrollere menneskers tanker på afstand, et våben, der - viser det sig - også er blevet brugt på Christian Dyrkøbs efterhånden noget flossede bevidsthed, der glider ind og ud af degressive refleksioner over forholdet mellem Gud og Satan, Hopi-indianernes mange-verdens-teorier og ikke mindst: Vores allesammens forhold til virkeligheden. Det sidste ses gennem det yderst konkrete 'Human Brain Project' (prøv at Google!), hvor man arbejder på at bygge en computermodel af hjernen, som man så kan eksperimentere på, eller rettere inde i, et forsøg, der får afgørende og sært befriende betydning for Christian, men hvordan - det må du selv læse dig til.

Knagende virkelighed

'Verdensfortællerne' er en bog, der vil utroligt mange ting på én gang: Den vil være psykologisk thriller, den er filosofisk, og den tager sort videnskab, som den findes og er, frem i et nyt lys. Det kniber efter min mening noget med personskildringerne, hovedpersonen virker lejlighedsvis dummere end sit emme, og Dyrkøbs forhold til alkohol og kvinder er på et hjælpeløst tegneserie(!)-niveau, men det har heller aldrig været science fiction-genrens mål at konkurrere med almindelig skønlitteratur.

Som fortælling, verdensfortælling, i en knagende - nogle vil sige bristende - virkelighed, der allerede nu overgår det meste af, hvad science fiction-forfattere i 80'erne havde fantasi til, er der masser at blive foruroliget over, og Mygind skal have stor ros for ambitionsniveauet og for at prøve kræfter med denne Poe'ske 'Dream Within A Dream'-model. For hvem drømmer os nu?

Facebooks Oculus Rift? Deepmind? Watson? Eller er også de kunstige entiteter en drøm, vi ikke kan vågne fra?

Forfatter: Dan Mygind
Udgivet: 2017
Forlag: Science Fiction Cirklen
Sidetal: 281
Pris: ca. 248 kroner

DAGPENGE UDBETALES NU TIL DELS PÅ BAGGRUND AF SKØN

Du skal nu anslå arbejdstimer, indkomst og andre forhold fra den dato, du sender dit dagpengekort, og frem til månedens udgang. Det kan ikke overraskende føre til efterfølgende regulering.

Af Vivian Andersen, A-kasseleder
[via@prosa.dk]

Fra 1. juli overgik vi fra en ugebaseret til en månedsbaseret udbetaling af dagpenge. De bliver udbetalt på baggrund af dit dagpengekort, som du sender ind hver måned. For at få dine dagpenge til tiden skal du i den forbindelse oplyse forventede løntimer, indkomst og andre forhold af betydning for ret til dagpenge fra det tidspunkt, du sender dit dagpengekort, og frem til månedens udgang. Det samme gælder for dig, der sender efterlønskort hver måned.

Eksempel:

Du har arbejde som vikar på nedsat tid i august måned. I august måned skal du sende dit dagpengekort den 24. august, der dækker hele august måned. Da du ikke kender dine arbejdstimer i perioden fra den 24. til den 31. august, skal du oplyse de arbejdstimer, som du forventer at få i perioden – altså et skøn.

Dit skøn i perioden er 20 arbejdstimer, men når perioden reelt er gået, har du haft 25 arbejdstimer. Det vil sige, at der er en forskel på fem arbejdstimer mellem dit skøn og de arbejdstimer, som din arbejdsgiver har indberettet til indkomstregisteret. Da forskellen er fem arbejdstimer, skal du tilbagebetale, hvad der svarer til fem timers dagpenge.

Samkørsel med register

Når din arbejdsgiver har indberettet dine løntimer og indkomst senest den 10. i den efterfølgende måned, skal vi efterfølgende hente oplysningerne i indkomstregisteret fra den 11. i måneden. Her skal vi sammenholde dine forventede oplysninger med de løntimer og den indkomst, som din arbejdsgiver har indberettet. Hvis der er forskel mellem dine oplysninger og din arbejdsgivers oplysninger, skriver vi til dig. I brevet fortæller vi, hvad forskellen er, og at vi regulerer i dine dagpenge. Du har en uge til at gøre indsigelse, hvis du ikke er enig.

Hvis du ikke gør indsigelse, regulerer vi automatisk dine dagpenge i den måned, hvor forskellen ligger. I den forbindelse vil der enten opstå en gæld, som vil blive modregnet

i din kommende dagpengeudbetaling, eller en efterbetaling, som vil blive udbetalt til dig hurtigst muligt. Hvis du eksempelvis får fuldtidsarbejde, og vi ikke har mulighed for at modregne beløbet i dine dagpenge, skriver vi til dig om frist for tilbagebetaling.

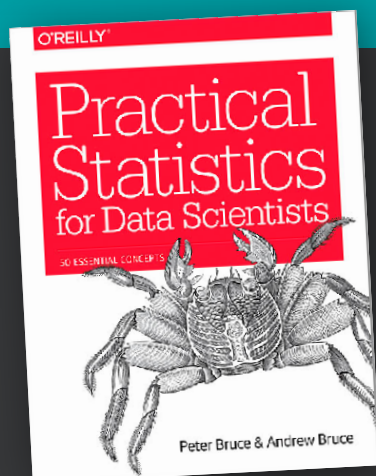
Fejlindberetninger

Vi kan risikere, at din arbejdsgiver har indberettet forkert. I den forbindelse kan der opstå en forskel, som vi er nødt til at få dig til at forklare. Derfor er det en god idé at gennemgå de oplysninger, du har givet os, og de oplysninger, som din arbejdsgiver har indberettet. Vi skal nemlig regulere dine dagpenge efter de oplysninger, der er indberettet til indkomstregisteret. Så det er vigtigt, at du sørger for at gemme informationerne om de indberettede oplysninger.

Månedsudbetaling

Dagpenge udbetales for en måned ad gangen med et fast timetal på 160,33 timer (som fuldtidsforsikret). Hvis du er fuldtidsforsikret, kan du kun få dagpenge i en kalendermåned, hvis du er ledig og har ret til dagpenge i mindst 14,80 timer. Det vil sige, at hvis du er ledig, og de timer, der skal fradrages i dine dagpenge - for eksempel løntimer, ferietimer eller sygetimer - udgør mere end 145,53 timer tilsammen, kan du ikke få dagpenge i de sidste timer op til de 160,33 timer.

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

Practical Statistics for Data Scientists

Peter Bruce & Andrew Bruce

ISBN 9781491952962

Statistical methods are a key part of data science, yet very few data scientists have any formal statistics training. Courses and books on basic statistics rarely cover the topic from a data science perspective. This practical guide explains how to apply various statistical methods to data science, tells you how to avoid their misuse, and gives you advice on what's important and what's not.

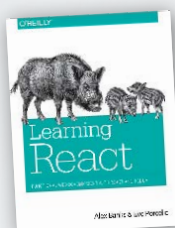
Vejl. pris 352,-

PROSApris 246,-

Learning React

Alex Banks & Eve Porcello

ISBN 9781491954621

If you want to learn how to build efficient user interfaces with React, this is your book. Authors Alex Banks and Eve Porcello show you how to create UIs with this small JavaScript library that can deftly display data changes on large-scale, data-driven websites without page reloads. Along the way, you'll learn how to work with functional programming and the latest ECMAScript features.

Vejl. pris 440,-

PROSApris 308,-

Designing Bots Creating Conversational Experiences

Amir Shevat

ISBN 9781491974827

From Facebook Messenger to Kik, and from Slack bots to Google Assistant, Amazon Alexa, and email bots, the new conversational apps are revolutionizing the way we interact with software. This practical guide shows you how to design and build great conversational experiences and delightful bots that help people be more productive, whether it's for a new consumer service or an enterprise efficiency product.

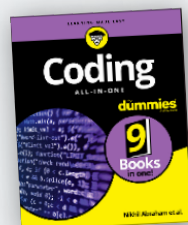
Vejl. pris 267,-

PROSApris 187,-

Coding All-in-One For Dummies

Nikhil Abraham

ISBN 9781119363026

The demand for skilled coders exceeds the supply of trained candidates. What better time to learn, or perfect, a skill that can lead to high-paying jobs? This all-in-one guide gets you started with coding basics, helps expand your know-how of high-demand skills, and serves as a valuable reference when problems erupt. From building a simple web page to exploring data science, learn about the world of coding here!

Vejl. pris 312,-

PROSApris 218,-

Android Cookbook 2e

Ian F. Drawin

ISBN 9781449374433

Jump in and build working Android apps with the help of more than 230 tested recipes. The second edition of this acclaimed cookbook includes recipes for working with user interfaces, multitouch gestures, location awareness, web services, and specific device features such as the phone, camera, and accelerometer. You also get useful info on packaging your app for the Google Play Market.

Vejl. pris 627,-

PROSApris 439,-

FACTUM

BOOKS

Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS

– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

Arbejdsliv og personlig udvikling > Roskilde > 28. september

Lønforhandling kan læres

Mange er nervøse for at forhandle deres egen løn. De bryder sig ikke om at skulle sidde foran chefen og argumentere for, hvorfor de er mere værd. Så er det nemmere at lade være. Passivitet er imidlertid en dårlig strategi, for pengene fordeles i stor grad til dem, der beder om dem. Og det behøver ikke være en dårlig oplevelse at tage en lønforhandling. Forhandling er en slags samtale, hvor der er regler og ritualer, som sagtens kan læres.

Oplægsholder

Journalist **Solveig Schmidt**, som har arbejdet som forhandler i 10 år. Hun vil afdække forhandlingens mysterier og give deltagerne konkrete og praktiske redskaber, som klæder dem på til selv at forberede og gennemføre en forhandling.

Vi serverer sandwich og kaffe undervejs.

Dato Torsdag 28. september kl. 17.30-20.00
Sted Cafe Florentz, Algade 13, 4000 Roskilde

Kommunikation og forretning > Flere lokationer > Flere datoer

Kollegacoaching/ lyncoaching

Oftentimes kommer vi til at tage for meget ansvar og løse opgaver for andre, bare fordi de stiller et spørgsmål, kommer med en bekymring eller lufter en tanke. I stedet for at komme med løsninger til andre, lærer du her, hvordan du kan overlade det til folk selv at komme videre. Du får en simpel model og spørgeteknikker samt lidt teoretisk baggrund, og så skal vi øve os på at lyncoache. Lær basale teknikker til at få færre opgaver og mere samarbejde, også med de besværlige kollegaer.

Underviser

Mikael Elkan har flere års erfaring med projektledelse og i at bygge businesscases. Han har været med til at starte tre virksomheder og har været mentor for iværksættere i forbindelse med karriereskift.

Dato Tirsdag 12. september kl. 17.00-20.00
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Dato Tirsdag 21. november kl. 17.00-20.00
Sted PROSA, Søren Frichs Vej 38M th, 8230 Åbyhøj

◀ Du får en simpel model og spørgeteknikker samt lidt teoretisk baggrund ▶

Kommunikation og forretning > Aarhus > 14. oktober

PROSA/VEST afholder ordinær generalforsamling

Generalforsamlingen er VESTs årlige møde, hvor det bestemmes, hvilke områder, vi skal fokusere på i det kommende år. Har du forslag, der skal tages op på generalforsamlingen, skal bestyrelsen have dem senest fredag den 1. september 2017, så alle har tid til at se dem igennem. Send forslagene til Carsten Larsen, der er forbundssekretær for PROSA/VEST. Dagsorden udsendes senere til alle medlemmer af PROSA/VEST

Har du spørgsmål eller kommentarer til generalforsamlingen - Kontakt:
Forbundssekretær Henrik Jacobsen, tlf. 8730 1410,
e-mail: hja@prosa.dk

Dato Lørdag den 14. oktober 2017
Sted TBA

Netværk og andet > København > 28. oktober

PROSA/ØST afholder ordinær generalforsamling

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest fredag d. 22. september 2017. Program og dagsorden publiceres på hjemmesiden senest d. 6. oktober 2017. Henvendelse angående generalforsamlingen kan ske til: Forbundssekretær Viðir Guðmundsson

PROSA/ØST organiserer privatansatte, selvstændige og ledige øst for Storebælt.

Tlf. 51 95 13 37, e-mail: vvg@prosa.dk
Med venlig hilsen
PROSA/ØSTs bestyrelse

Dato Lørdag den 28. oktober 2017
Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Arbejdsliv og personlig udvikling > Aarhus > 5. oktober

Forebyg stress og hold balancen

Alle kan blive stressede, når de rette betingelser er til stede. Derfor er det vigtigt selv at kunne holde balancen og styre udenom stressen, før det er for sent. Workshoppen giver dig inspiration, viden og redskaber til, hvordan du kan justere dit liv, så du kan bevare balancen i din travle hverdag. Du får:

- > Sammenhæng mellem stresssignaler og stressårsager
- > Konkrete redskaber til at afstresse
- > Indsigt i dine egne stressmønstre og årsager

Oplægsholder

Maj Bjerre er en erfaren foredragsholder og rådgiver private og virksomheder i forbindelse med trivsel og udvikling. Se mere på majbjerre.dk

Dato Torsdag 5. oktober kl. 17.30-19.30
Sted PROSA, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Aabyhøj

Netværk og andet > København > 29. august

Det store hjerne-eksperiment

Der bliver ikke skabt nye og dygtige programmører ved at uddele iPads i folkeskolen. En del tyder snarere på det modsatte – at en ny generation bl.a. vokser op med koncentrationsbesvær og et fald i faglige færdigheder.

Mød den stærkt kritiske digitaliseringsforsker og underviser Jesper Balslev, der holder oplæg om de nyeste forskningsresultater – og vær med til debatten om, hvordan it-professionelle og skolerne kan give børn et godt udgangspunkt i en verden, der bliver stadigt mere digital.

Oplægsholder

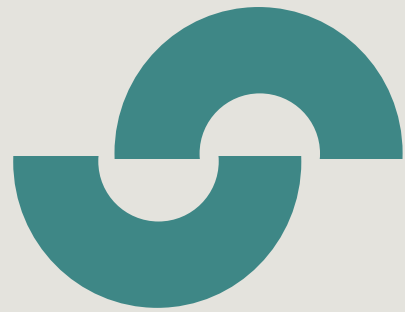
Jesper Balslev er freelancejournalist for Prosabladet og lektor på Københavns Erhvervsakademi. Han forsker i argumenter, kriterier og belæg for digitalisering af uddannelse (2015-2019) og er tilknyttet Institut for Filosofi og Videnskabsstudier på Roskilde Universitet.

Dato Tirsdag 29. august 2017, kl. 17.00-19.30

Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

< Der bliver ikke skabt nye og dygtige programmører ved at uddele iPads i folkeskolen >

System- og webudvikling > København > Flere datoer

Introduktion til Angular 2.0 med TypeScript

Kom og få en praktisk introduktion til den seneste version af Angular 2. Vi ser på, hvordan man med hjælp af TypeScript, RxJS og Angular kan designe single page web-applikationer, der følger nogle interessante designmønstre og samtidigt gør brug af kendt og gennemprøvet teknologi som HTML5 og CSS3. Vi vil også se på, hvordan man via Angular kan hente data fra en REST service og vise dette i brugergrænsefladen. Alt dette vises ved hjælp af en kort præsentation og masser af live coding.

Deltagerkrav

Kendskab til HTML, DOM og CSS

Fortrolighed med JavaScript og/eller TypeScript

NB: Du skal ikke have bærbar med for at deltage.

Undervisere

Jens Nerup og **Flemming Bregnvig** er erfarne softwareudviklere. De har gennem de sidste 20 år udviklet alt fra embedded software til store enterprisesystemer. De har begge en stor passion for nye sprog, platforme og elsker nye udfordringer.

Dato Torsdag 24. august og tirsdag 14. november kl. 17.30-21.00

Sted PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Kalender aug-sep 2017

Dato	By	Emne
14. august	København	Fra ide til app
22. august	Bornholm	BornHack 2017
23. august	Tjele	Sommerhack 2017
24. august	København	Introduktion til Angular
29. august	København	Det store hjerneeksperiment
31. august	Odense	Præsenter med ro, fokus og effekt
5. september	København	Introduktion til Swift iOS
6. september	København	Serverless applikationer
10. september	København	Lær Photoshop
11. september	København	Know your rights as an IT employee in Denmark
12. september	Aarhus	Seniornetværk VEST
12. september	København	Kollegacoaching/Lyncoaching
12. september	København	Sådan får du mere løn
13. september	København	Fra ide til forretning
21. september	København	Grundkursus i F#
25. september	København	Lær Photoshop
26. september	København	GirlzNight: Enneagrammet: Forstå de andre og dig selv
28. september	Roskilde	Lønforhandling kan læres

PROSA

Forbundet af IT-professionelle

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

**Niels Bertelsen
Formand**

Direkte: 33 36 41 11
Mobil: 40 11 41 23
E-mail: nib@prosa.dk

**Hanne Lykke Jespersen
Næstformand**

Direkte: 33 36 41 34
Mobil: 28 88 12 47
E-mail: hlj@prosa.dk

**Mikkel Nonboe
Forbundssekretær**

Direkte: 33 36 41 47
Mobil: 42 31 82 89
E-mail: mno@prosa.dk

**Morten Rønne
Forbundssekretær**

Direkte: 33 36 41 21
Mobil: 27 10 78 86
E-mail: mbr@prosa.dk

**Carsten Larsen
Forbundssekretær**

Direkte: 33 36 41 38
Mobil: 29 62 02 95
E-mail: cla@prosa.dk

**Víðir Guðmundsson
Forbundssekretær**

Direkte: 33 36 41 14
Mobil: 28 92 81 16
E-mail: vvg@prosa.dk

**Henrik Jacobsen
Forbundssekretær**

Direkte: 87 30 14 10
Mobil: 22 88 72 62
E-mail: hja@prosa.dk

København - Forbund og Min A-kasse
Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15
mandag dog kl. 10-15

Tlf.: 33 36 41 41
Fax: 33 91 90 44

Aarhus
Søren Frichs Vej 38 K th.
8230 Åbyhøj

Kontortid: kl. 9.30-15

Odense
Overgade 54
5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

E-mail:
medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

PROSA/CSC

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/OFFENTLIG

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST

Søren Frichs Vej 38 K th., 8230 Åbyhøj.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS

Formand: Curt Kjærsgaard, Retortvej 8, 2500 Valby.
Tlf.: 29 23 53 96

PROSA/STUD

Overgade 54, 5000 Odense C.
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
Tlf.: 33 36 41 41

Af Kurt Westh Nielsen
Redaktør
[kwn@prosa.dk]

Glostrup sætter fuld gas på digitaliseringen

Byggesag om genopførelse af et værkstedsskur slider seriøst på mit NemID-nøglekort.

I min kolonihave står et gammelt skur, der har brug for en genfødsel. Så inden højsommeren undersøgte jeg de formelle krav til at indlede en byggesag i Glostrup Kommune, som sommerresidensen er hjemhørende i. Et skur på under 10 kvadratmeter er her en byggesag. Og nu om dage foregår den slags digitalt - også for borgerne.

Otte timer foran skærmen

www.bygogmiljoe.dk er den rigtige hjemmeside for den slags byggesagsarbejde. Og efter jeg havde afgivet NemID og valgt Glostrup Kommune, var det bare om at komme i gang med et ganske omfattende læserearbejde. Jeg talte omkring 14 oplysningskategorier, nogle med tekst, som man undervejs skal tilkendegive, at man har læst, andre med flere underpunkter, hvor man gør rede for byggeplanerne og sørger for at få kædet det hele sammen i et sagskompleks, som også omfatter ansøgning om nedrivning af eksisterende bebyggelse. Det skulle betale sig også lige at investere i at få læst lokalplanen for mit område, viste det sig. Heldigvis havde jeg en gammel printudgave liggende, for den digitale udgave var tilpasset et papirformat, som gjorde det vanskeligt at læse den online. Alt i alt gik der vel noget, der ligner en arbejdsdag, med det forberedende arbejde. I øvrigt førte et link til info om behandlings-tider og sagsomkostninger til en anonym Glostrup-hjemmeside med tallet 404.

Efter mit omfattende input til byggesagen var der få dage radiotavshed, men så var

der tre dage i rap, hvor jeg fik mail om, at der var kommet mail fra kommunen. Frem med nøglekortet og ind for at få at vide, at jeg havde fået tildelt en sagsbehandler - en ny hver dag i tre dage.

Og så skete der noget: Jeg fik tilsendt et elektronisk brev, hvor kommunen udbad sig en redegørelse for "den bebyggelse, der ligger inden for den røde firkant". Skrivelsen var vedlagt et luftfoto, der viste vores overdækkede 10 år gamle træterrasse, som for længst var anmeldt og godkendt af kommunen.

Den og andre efterlyste informationer blev indsendt, og nu er jeg i gang med anden runde, hvor jeg har modtaget "screening" fra kommunen:

"Skuret er ikke placeret korrekt jf. Lokalplan EL kap. 6.19".

Ved nærstudie af de oplyste paragraffer kan jeg oversætte punktet til: Hvis dit skur opføres mindre end 2,5 meter fra kolonihavehuset, skal der være 2,5 meter til skel fra skuret. Hvis afstanden er mindst 2,5 meter fra kolonihavehuset, må det placeres 1 meter fra skel.

Der står sagen så i skrivende stund. Jeg tager tilløb til en ny runde og undrer mig imens over, at telefontiden hos byggesagsbehandlerne er indskrænket til to timer daglig på grund af "frygtelig travlhed" med behandlingen af byggesager. Måske lidt mere direkte borgerinvolvering på stedet under indtagelse af en kølig sommergenstand kunne være befordrende for effektiv sagsbehandling i stedet for den aktuelle voldsdigitalisering?

DANMARK

PP

Sorteret magasinpost MMP
ID-nr. 42091

Afsender: PortoService, Fabriksvej 6, 9490 Pandrup

Synspunkter på denne bagside er ikke nødvendigvis udtryk for PROSAs holdning.

Ændringer vedr. abonnement ring venligst 3336 4141 eller e-mail til: bladservice@prosa.dk